



ผลงาน

เรื่อง

การศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงาน
ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

โดย

นางนารีนต์ฎา ตรงคง

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ 1938

ส่วนยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 4

เพื่อขอประเมินแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

ตำแหน่งเลขที่ 1938 ส่วนยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์

สำนักงานปศุสัตว์เขต 4

กรมปศุสัตว์

สัดส่วนผลงานร้อยละ 100

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง การศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

โดย นางนารีนัตถ์ภา ตรงคง ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปศุสัตว์เขต 4 ผลงานประกอบการขอประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปศุสัตว์เขต 4

การศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) ศึกษาปัจจัยด้านความรู้ข้อมูลข่าวสารและความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 (3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 และ (4) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำนวน 325 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน ใช้สถิติการทดสอบค่า t (T-Test Independent) การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of variance)

พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 49.51 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.69 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 36.61 อาชีพหลักคือทำนา ร้อยละ 50.46 รายได้ของครัวเรือนต่อเดือนเฉลี่ย 14,935.69 บาท และมีรายจ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 9,540.92 บาท มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวังโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ และด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมในการดำเนินการศูนย์ฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเกษตรกรที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ และด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรพบว่า ศูนย์ฯ บางแห่งยังขาดความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยสำหรับใช้ในการสาธิตกิจกรรมของศูนย์ฯ หน่วยงานภาครัฐจึงควรสนับสนุนองค์ความรู้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นอย่างเพียงพอและเหมาะสมเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ เรื่องการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรยังมีน้อย

อยากให้เจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามดูแล และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรให้มากขึ้นกว่าเดิม มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาองค์ความรู้แก่เกษตรกร อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งติดตามประเมินผลดำเนินงานของ ศพก.หลัก และเครือข่าย ศพก. อย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์
ในพื้นที่เขต 4

1 สำนักงานปศุสัตว์เขต 4 ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40260

คำนำ

โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. เป็นงานนโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานจากทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อให้ ศพก. เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนในการแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของชุมชน เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ การมีส่วนร่วมของเครือข่าย และชุมชนบนพื้นฐานของการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การพัฒนาคุณภาพการผลิต และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต เกษตรกรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ จึงมีความสำคัญและส่งผลให้เกิดการพัฒนาของ ศพก. ทั้งในด้านองค์ความรู้ ฐานการเรียนรู้ เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาให้ ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ฯ ของชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลงานวิชาการ เรื่องการศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จัดทำขึ้นเพื่อให้ทราบถึงความต้องการของเกษตรกรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ ศพก. ในพื้นที่เขต 4 รวมถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ ศพก. เพื่อส่งผลให้เกิดการพัฒนาดำเนินงานของ ศพก. ให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรในชุมชน

นารีนัดท์ภา ตรงคง

กันยายน 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
คำนำ	(ค)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(ช)
สารบัญภาพ	(ณ)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของผลงาน	1
1.2 วัตถุประสงค์ของผลงาน	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	2
1.5 นิยามคำศัพท์เฉพาะ	3
1.6 กรอบแนวคิดของการศึกษา	4
1.7 สมมุติฐานการศึกษา	5
1.8 ระยะเวลาการดำเนินการ	5
บทที่ 2 ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน	6
2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	6
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	7
2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	10
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	13
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	14
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	16
บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน	18
3.1 สรุปสาระสำคัญและขั้นตอนการดำเนินการ	18
3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	18
3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	19
3.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	20
3.1.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	21
3.1.5 ผลการศึกษา	23
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ บางประการของเกษตรกร	24
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง	26
ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
ตอนที่ 4	ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4	31
ตอนที่ 5	การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	33
ตอนที่ 5.1	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามเพศ	33
ตอนที่ 5.2	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอายุ	34
ตอนที่ 5.3	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามการศึกษา	35
ตอนที่ 5.4	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอาชีพหลัก	38
ตอนที่ 6	การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	39
ตอนที่ 6.1	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ	39
ตอนที่ 6.2	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ	40
ตอนที่ 6.3	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 6.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก	42
ตอนที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	44
ตอนที่ 7.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ	44
ตอนที่ 7.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ	44
ตอนที่ 7.3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา	46
ตอนที่ 7.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็น ของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก	49
ตอนที่ 8 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ	50
3.1.6 สรุปผลการศึกษา	50
3.1.7 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ	52
3.2 ผลสำเร็จของงาน	52
3.3 การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ	53
3.4 ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ	53
3.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	53
บทที่ 4 ข้อเสนอแนะ	54
4.1 ด้านกระบวนการ/ขั้นตอน	54
4.2 ด้านบุคลากร	54
4.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	55
บรรณานุกรม	56
ภาคผนวก	59

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจ บางประการของเกษตรกร	24
ตารางที่ 2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง โดยรวมรายด้าน	26
ตารางที่ 3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกเป็นรายด้าน	26
ตารางที่ 4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวมรายด้าน	28
ตารางที่ 5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกเป็นรายด้าน	29
ตารางที่ 6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวมรายด้าน	31
ตารางที่ 7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกเป็นรายด้าน	31
ตารางที่ 8	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามเพศ	33
ตารางที่ 9	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอายุ	34
ตารางที่ 10	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามการศึกษา	35
ตารางที่ 11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง โดยรวม จำแนกตามการศึกษา	36
ตารางที่ 12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา	36
ตารางที่ 13	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วม ดำเนินการศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา	37
ตารางที่ 14	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอาชีพหลัก	38
ตารางที่ 15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ จำแนกตามอาชีพหลัก	39

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

4

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของผลงาน

จากนโยบายรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. เน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบกับในสภาวะปัจจุบันสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อยและมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรขึ้นทั่วประเทศ จำนวน 882 แห่ง เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนที่เกิดจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต เกษตรกรสามารถเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำประกันถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

กรมปศุสัตว์ได้จัดตั้งศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ : ศพก. เครือข่าย (ด้านปศุสัตว์) ระดับอำเภอ ทั้งสิ้นจำนวน 882 ศูนย์ ให้เป็นเครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อขยายเป็นเครือข่ายในการให้ความรู้และให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านปศุสัตว์ โดยในพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 4 มีศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์) ระดับอำเภอ จำนวน 171 ศูนย์ (กรมปศุสัตว์, 2564) ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ.2565 กรมปศุสัตว์กำหนดเป้าหมายให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการพัฒนาศักยภาพศูนย์เครือข่าย ศพก. (ด้านปศุสัตว์) ระดับอำเภอ และให้เกษตรกรเครือข่ายศูนย์เรียนรู้เข้ารับการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านปศุสัตว์ จำนวน 1,710 คน ประกอบด้วย 1) จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 18 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 180 คน 2) จังหวัดขอนแก่น จำนวน 26 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 260 คน 3) จังหวัดนครพนม จำนวน 12 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 120 คน 4) จังหวัดเลย จำนวน 14 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 140 คน 5) จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 7 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 70 คน 6) จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 13 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 130 คน 7) จังหวัดหนองคาย จำนวน 9 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 90 คน 8) จังหวัดสกลนคร จำนวน 18 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 180 คน 9) จังหวัดอุดรธานี จำนวน 20 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 200 คน 10) จังหวัดหนองบัวลำภูจำนวน 6 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 60 คน 11) จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 8 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 80 คน 12) จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 ศูนย์ เกษตรกรเป้าหมาย จำนวน 200 คน (กรมปศุสัตว์, 2565)

จากผลการดำเนินงานของ ศพก. เครือข่าย (ด้านปศุสัตว์) ที่ผ่านมา พบว่า แต่ละแห่งมีความแตกต่างกันทั้งในด้านเกษตรกรต้นแบบ ฐานการเรียนรู้ หลักสูตรการเรียนรู้ สภาพแปลงเรียนรู้ รวมถึงการบริหารจัดการ การให้บริการแก่เกษตรกร และการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในพื้นที่ซึ่งไม่สามารถดำเนินงานได้ตรงตามเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้เท่าที่ควร ผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่รับบริการภายในศูนย์ฯ ยังเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ รวมถึงการนำความรู้หรือประสบการณ์จากศูนย์เรียนรู้

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มาใช้แก้ไขปัญหของตนเองและชุมชนได้อย่างแท้จริง และทัน่วงที่ไม่ต้องรอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคอื่น ๆ เข้ามาให้ความช่วยเหลือหรือใช้วิธีเดิม ๆ ในการแก้ไขปัญหา (สำนักงานปศุสัตว์เขต 4, 2565)

จากสภาพการณ์และปัญหาที่กล่าวมา ผู้ศึกษาจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในจังหวัดพื้นที่เขต 4 เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเพื่อทราบปัจจัยที่มีผลสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและแนวทางในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ให้ดำเนินงานเป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรและชุมชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของผลงาน

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ข้อมูลข่าวสารและความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.2.4 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ได้ทราบข้อมูลสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหา อุปสรรคของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.3.2 ได้ทราบปัจจัยด้านความรู้ข้อมูลข่าวสารและความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.3.3 ได้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.3.4 ได้ทราบปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาจากเกษตรกรในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 12 จังหวัด ประกอบด้วย 1) จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) จังหวัดขอนแก่น 3) จังหวัดนครพนม 4) จังหวัดมหาสารคาม 5) จังหวัดมุกดาหาร 6) จังหวัดเลย 7) จังหวัดหนองคาย 8) จังหวัดสกลนคร 9) จังหวัดอุดรธานี 10) จังหวัดหนองบัวลำภู 11) จังหวัดบึงกาฬ และ 12) จังหวัดร้อยเอ็ด

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากร คือ เกษตรกรที่ผ่านการอบรมในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ปี พ.ศ.2565 ในพื้นที่เขต 4 จำนวน 1,710 ราย

1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์

1.4.3.1 ศึกษาลักษณะพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน และรายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน

1.4.3.2 ศึกษาปัจจัยด้านความรู้ข้อมูลข่าวสารและความคาดหวัง ประกอบด้วย ความรู้ การรับรู้ ข่าวสาร และความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

1.4.3.3 ศึกษาปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ประกอบด้วย ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล

1.4.3.4 ศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ประกอบด้วย ด้านเกษตรกรต้นแบบ ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์ฯ ด้านบริการของศูนย์ฯ และด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ

1.4.3.5 ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

1.4.3.6 ขอบเขตด้านระยะเวลา กันยายน 2565 – กันยายน 2566

1.5 นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. หมายถึง แหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับชุมชน และเป็นศูนย์กลางการบริการและแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ กับเกษตรกรในชุมชน โดยดำเนินการในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในชุมชนในการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรที่สำคัญของพื้นที่ตั้งแต่การผลิตการบริหารจัดการ จนถึงการตลาด

ศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ หมายถึง ศูนย์เรียนรู้หรือจุดเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรด้านปศุสัตว์ของเกษตรกรที่ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จและ/หรือมีผลการดำเนินงานที่เป็นประจักษ์และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุน การดำเนินงานของ ศพก. ในอำเภอหรือเขต ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และต้องเป็นศูนย์เรียนรู้เลี้ยงสัตว์ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมปศุสัตว์และอยู่ในระบบการขึ้นทะเบียนของกรมส่งเสริมการเกษตร

ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ หมายถึง ความรู้สึกของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของ ศพก. ในด้านองค์ประกอบของ ศพก. ด้านเกษตรกรต้นแบบ ด้านการให้บริการของ ศพก. และด้านการบริหารจัดการของ ศพก.

ผลการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ หมายถึง ผลการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 4 ในด้านองค์ประกอบของ ศพก. ด้านเกษตรกรต้นแบบ ด้านการให้บริการของ ศพก. และด้านการบริหารจัดการของ ศพก.

การรับข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การรับข่าวสารเทคโนโลยีเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ผ่านสื่อต่าง ๆ

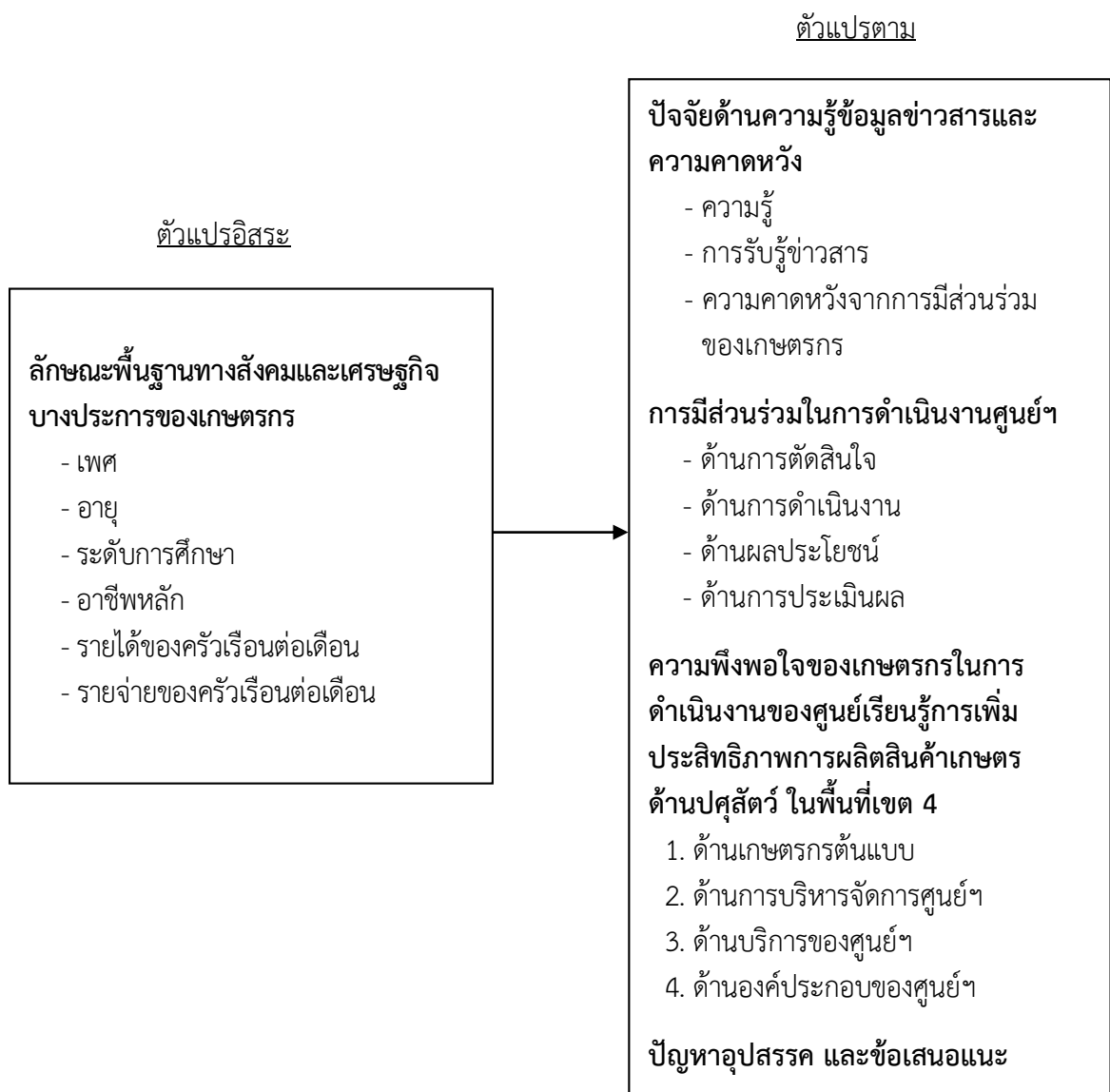
ความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกร หมายถึง การประเมินความเชื่อของตนเองว่าพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ จะก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ตนและชุมชนอย่างไร

การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ หมายถึง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ หมายถึง การแสดงความคิดเห็นร่วมกันในการตัดสินใจในด้านการวางแผน การแก้ไขปัญหา การประชุมร่วมกับคณะกรรมการศูนย์ฯ และร่วมเสนอแนวทางในการดำเนินงานศูนย์ฯ

1.6 กรอบแนวคิดของการศึกษา

การศึกษาระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร คู่มือการดำเนินงาน และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้



1.7 สมมติฐานการศึกษา

- 1.7.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ที่แตกต่างกัน
- 1.7.2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ที่แตกต่างกัน
- 1.7.3 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ที่แตกต่างกัน

1.8 ระยะเวลาการดำเนินการ

กันยายน 2565 – กันยายน 2566

บทที่ 2

ความรู้ทางวิชาการหรือแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผลงานเรื่อง การศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ผู้ขอรับการประเมินได้ใช้ความรู้ทางวิชาการ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ในการดำเนินการ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4. ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
5. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
6. แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก.
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน

ความพึงพอใจ (Satisfaction) ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายความหมาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ และพึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ

นภดล เชนะโยธิน (2531, น.175) กล่าวว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึกพอใจหรือชอบในงาน ที่ทำและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

บุญมัน ธนาศุภวัฒน์ (2537, น.158) กล่าวว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง เจตคติในทางบวกของบุคคล ที่มีต่องาน หรือกิจกรรมที่เขาทำซึ่งเป็นผลให้บุคคล เกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญ และกำลังใจที่จะทำงาน สิ่งเหล่านี้จะเป็นผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จ และเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ความรู้สึกที่เกิดขึ้นที่มีต่อการทำงาน สิ่งแวดล้อมในการทำงาน กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทำงาน

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ ประกอบด้วย ทฤษฎีของ เฮอร์ซเบิร์ก และทฤษฎีการแสวงหาความพึงพอใจ ของซาโรนี ดังนี้

2.2.1 ทฤษฎีของ เฮอร์ซเบิร์ก (Herzberg and other) มีปัจจัยหรือองค์ประกอบ 2 ประการ ที่มี ความสัมพันธ์กับความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) และองค์ประกอบค้ำจุน (Maintenance Factors) หรือองค์ประกอบสุขอนามัย (Hygiene Factors) (อานวยชัย บุญศรี, 2556)

1) องค์ประกอบจูงใจ (Motivation Factors) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ โดยตรง และเป็นสิ่งจูงใจให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการทำงาน ประกอบด้วย

1.1) ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) หมายถึง การที่บุคคลสามารถทำงานได้ เสร็จสิ้นประสบผลสำเร็จอย่างดี สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับงาน และรู้จักป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น

1.2) การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) หมายถึง การได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลในหน่วยงานหรือบุคคลอื่น ๆ ที่มาขอคำปรึกษา ซึ่งอาจแสดงออกในรูปการยกย่องชมเชย การให้กำลังใจ การแสดงความยินดี การแสดงออกที่ทำให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ

1.3) ลักษณะของงาน (Work itself) หมายถึง งานนี้น่าสนใจ ต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทำทนายให้ลงมือทำ หรือเป็นงานที่มีลักษณะทำตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพัง

1.4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง การได้รับมอบหมายให้ดูแลงานใหม่ ๆ และมีอำนาจอย่างเต็มที่ ไม่มีการตรวจหรือควบคุมอย่างใกล้ชิด

1.5) ความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง การได้รับเลื่อนขั้น การเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น มีโอกาสได้ศึกษาต่อเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ได้รับการฝึกอบรมดูงาน

2) องค์ประกอบค่าจ้าง เป็นองค์ประกอบที่ช่วยป้องกันการปฏิบัติงานของบุคลากรที่จะเกิดความไม่ชอบงานหรือหย่อนประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

2.1) เงินเดือน (Salary) หมายถึง สิ่งตอบแทนการปฏิบัติงานในรูปเงินรวมถึงการเลื่อนขั้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น เป็นที่พอใจของบุคคลที่ทำงาน

2.2) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต (Possibility of Growth) หมายถึง ความน่าจะเป็นที่บุคคลจะได้รับ ความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพ

2.3) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน (Interpersonal Relation, Subordinate, Peers) หมายถึง ความสัมพันธ์อันดีต่อกันสามารถทำงานร่วมกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี

2.4) สถานะของอาชีพ (Status) หมายถึง อาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับและนับถือของสังคมมีเกียรติ และมีศักดิ์ศรี

2.5) นโยบายและการบริหาร (Company Policy and Administration) หมายถึง การจัดการและการบริหารงานขององค์กร การติดต่อสื่อสารภายในองค์กร ที่มีประสิทธิภาพ

2.6) สภาพการทำงาน (Working Condition) หมายถึง สภาพทางกายภาพของงาน เช่น แสง เสียง อากาศ รวมทั้งลักษณะสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น อุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ

2.7) ชีวิตส่วนตัว (Personal Lift) หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ส่วนตัวที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น การไม่ถูกย้ายไปทำงานในที่แห่งใหม่ซึ่งห่างไกลครอบครัว

2.8) ความมั่นคงในงาน (Job Security) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน

2.9) การปกครองบังคับบัญชา (Supervision) หรือการนิเทศงาน หมายถึง ความสามารถหรือความยุติธรรมของผู้บังคับบัญชาหรือผู้นิเทศงานในการดำเนินงานและ การบริหารงาน

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 7 ด้าน ดังนี้

2.3.1 ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ยิววัฒน์ วุฒิเมธี (2526, น.25) ได้ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมในการเปิดโอกาส ให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มการพิจารณาการตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันเป็นผลกระทบมาถึงตน

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาในลักษณะการร่วมกันค้นหาปัญหาการวางแผนการตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีในท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผลรวมทั้งการรับผลประโยชน์ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมชุมชน

เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2544, น. 282) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการกระจายอำนาจในการตัดสินใจจากเจ้าหน้าที่ระดับสูงขององค์การลงไประดับกลางและจากภายในองค์กรไปยังบุคคลภายนอกที่ได้รับมอบหมายจากการตัดสินใจนั้น คือ ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในกระบวนการตัดสินใจ และให้ทัศนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ว่ามีเป้าหมายหลักเพื่อกระจายอำนาจในการตัดสินใจระหว่างประชาชนและหน่วยงาน โดยกำหนดให้มีตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ซึ่งมักเกิดคำถามตามมาว่าใครจะเป็นผู้เข้ามามีส่วนร่วมในนามของใคร และมีวิธีการเลือกตัวแทนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไร และยังได้อธิบายว่าเป็นการควบคุมโดยประชาชน (citizens control) หมายถึง ชุมชนมีอำนาจและบทบาทในการตัดสินใจ

อรทัย ก๊กผล (2546) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจ, การรับรู้, การเรียนรู้, การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย

กรมส่งเสริมการเกษตร (2556, น.112) คู่มือของการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (participation) หมายถึง การที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ทุกฝ่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน โดยมีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ มีส่วนร่วมดำเนินการ มีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และมีส่วนร่วมในการประเมิน นอกจากนี้กรมส่งเสริมการเกษตร (2556, น.28-29) คู่มือการพัฒนาองค์กรเกษตรวิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วม คือ การที่ชุมชน กลุ่มคน หรือประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดในการตัดสินใจในการกำหนดแนวทางพัฒนาและเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกิจกรรม รวมถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการต่าง ๆ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและเสนอสาเหตุของปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม การวางแผนจะช่วยให้รู้จักการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักวิธิตัด และนำเอาข้อมูลปัจจัยข่าวสารต่าง ๆ มาใช้วางแผน 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงานสมาชิกขององค์กรหรือกลุ่มอาจมีฐานะที่แตกต่างกันแต่อาจมีแรงงานของคนที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้องค์กร หรือกลุ่มสามารถคิดต้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด 4) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการติดตามและประเมินผลการติดตามและประเมินผล เป็นสิ่งสำคัญ หากไม่มีการติดตามประเมินผล และขาดการมีส่วนร่วมจะทำให้ไม่ทราบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานเป็นอย่างไร มีประโยชน์หรือไม่อย่างไร

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของนโยบายเพื่อนำไปสู่การพัฒนา และเป็นสิทธิของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกระดับ เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคล กลุ่มและองค์กรเป็นกระบวนการสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน รวมถึงประชาชนเกิดการยอมรับลดการขัดแย้ง ได้รับความร่วมมือจากประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการปฏิบัติการเป็นกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนที่เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อรักษาประโยชน์ของเขา เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นตัวชี้วัดของการพัฒนา ประชาชนมีส่วนร่วมมากเท่าไรแสดงว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากยิ่งขึ้น

2.3.2 ความหมายของการมีส่วนร่วมตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, น.5) ได้สรุปความหมายด้านการดำเนินงานโครงการการมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยกระทำการงานดังกล่าว ในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพโดยให้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน สนับสนุนหรือจัดการทรัพยากร เช่น เงินทุน วัสดุ ในกิจกรรมการพัฒนา

จุฬารณีย์ โสตะ (2543) กล่าวถึงการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่คณะบุคคล หรือบุคคลเข้ามาร่วมช่วยเหลือสนับสนุนการทำประโยชน์หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารขึ้นอยู่กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้น ๆ ในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

2.3.3 ความหมายของการมีส่วนร่วมตามการดำเนินงาน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2541, น.4-6) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคลหรือ คณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนทำประโยชน์หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือในการบริหาร การมีส่วนร่วมจึงเกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้ 1) การเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องด้วย ได้แก่ มีส่วนในการวางแผน มีส่วนกำหนดเป้าหมาย วิเคราะห์ปัญหา วิเคราะห์หาสาเหตุปัญหาการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลข่าวสารการร่วมในการตัดสินใจ 2) การช่วยเหลือสนับสนุนและการทำประโยชน์ ได้แก่ การเข้าไปให้ความช่วยเหลือสนับสนุนด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์/เงิน แก่ไข หรือร่วมดำเนินการให้เหมาะสม ประสานงาน และประชาสัมพันธ์ 3) การร่วมรับผิดชอบ ได้แก่ การร่วมในการตรวจสอบประเมิน การปฏิบัติตามแผนงาน ร่วมกำหนดมาตรฐานและแนวทางในการพัฒนา

สุรีย์ จันทรมาลี (2541, น.1-11) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่กลุ่มบุคคล ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ร่วม ความคิด ร่วมแรงร่วมใจ ร่วมทุนทรัพย์ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ปัญหา ร่วมแสดงความคิดสร้างสรรค์และร่วมพัฒนา

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2547) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่มีส่วนแบ่งในอำนาจการตัดสินใจในระดับต่าง ๆ ของการดำเนินงานในหน่วยงานเป็นผลให้มีการตกลงใจร่วมกัน

ดังนั้น จากความหมายของการมีส่วนร่วมจึงสรุปได้ว่า “การมีส่วนร่วม” หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ มีส่วนร่วมในกิจกรรม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจพร้อมทั้งเข้าร่วมปฏิบัติในกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล รวมทั้งรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมนั้น ๆ ด้วยอันมีผลกระทบถึงตัวเอง การมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีความรู้สึกร่วมรับผิดชอบด้วย

2.3.4 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม ดังนี้
 สนธยา พลศรี (2550) กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ ดังนี้ 1) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เป็นสิทธิมนุษยชนที่ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกระดับ 2) สอดคล้องกับปรัชญา แนวความคิด และหลักการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน 3) เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนและท้องถิ่น 4) นำไปสู่การพึ่งตนเองของชุมชน 5) ทำให้ดำเนินการพัฒนาชุมชนได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชนและชุมชน 6) เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคล กลุ่มและองค์กรในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ 7) เป็นการสร้างความพึงพอใจร่วมกัน มีความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับร่วมกันภายในกลุ่มไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในชุมชน 8) ทำให้เกิดความรัก ห่วงเห่น รับผิดชอบ และเป็นเจ้าของชุมชน 9) เป็นกระบวนการสำคัญในการสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

ปาริชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิทธิพื้นฐานอันชอบธรรมของคนทุกคนที่ต้องเคารพให้การยอมรับ และยกย่อง โดยการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงวิถีชีวิตของเขา 2) งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก จำเป็นต้องให้คนหมู่มากเหล่านี้มีสิทธิ์มีเสียงในการแสดงออก 3) กลยุทธ์ทั้งหลายในการพัฒนาที่ผ่านมายังไม่สามารถส่งผลถึงกลุ่มประชาชน ผู้ด้อยโอกาสและยากจน และในทางตรงกันข้าม กลับส่งผลให้กลุ่มคนผู้ได้เปรียบมีโอกาสมากขึ้น จึงจำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนาใหม่ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น 4) ประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่ามิโครงการจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จ

โดยอาศัยวิธีให้ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปของการรวมกลุ่ม และจัดตั้งองค์กรประชาชน ในขณะที่เดียวกันมีตัวอย่างของโครงการที่ล้มเหลวจำนวนมาก อันเนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม 5) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการปฏิบัติการเป็นกลุ่ม หรือของกลุ่ม (Group action) อันเป็นผลมาจากความรู้สึกผูกพันของสมาชิกแต่ละคนที่เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของเขา และในขณะเดียวกันก็ได้ประโยชน์แก่ส่วนรวมด้วยการมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งจำเป็น 6) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาชุมชน ยิ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าไร ยิ่งแสดงว่าประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากยิ่งขึ้น 7) ประชาชนย่อมรู้ดีว่าตนเองนั้นต้องการอะไร มีปัญหาอะไร และอยากจะแก้ปัญหาอย่างไร ถ้าให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาช่วยให้โครงการต่าง ๆ สนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ดีกว่า 8) การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้การปฏิบัติการทางสังคม (Social action) เป็นไปอย่างสงบสันติก่อให้เกิดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่มีระเบียบ เป็นระบบ และเป็นที่ยอมรับทุกฝ่าย 9) เป็นนโยบายของรัฐในปัจจุบันที่ทุกโครงการที่ลงสู่ชนบทต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นตามปรัชญาของการพัฒนา

ดังนั้น จึงสรุปเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมได้ว่า เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของนโยบายเพื่อนำไปสู่การพัฒนา และเป็นสิทธิของประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทุกระดับ เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุคคล กลุ่ม และองค์กรเป็นกระบวนการสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน รวมถึงประชาชนเกิดการยอมรับ ลดการขัดแย้ง ได้รับความร่วมมือจากประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการปฏิบัติการเป็นกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนที่เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อรักษาประโยชน์ของเขา เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นตัวชี้วัดของการพัฒนาประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากเท่าไรแสดงว่าประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากยิ่งขึ้น

2.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์หลายแขนงต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมหลายทฤษฎีด้วยกัน เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ (2547, น.299-300) ได้กล่าวพอสังเขปได้ดังนี้

ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion) การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม

ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale) คนเรามีความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนมีขวัญดีพอ ผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้ เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาไรต์เอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะเกิดสำนึกในความรับผิดชอบอันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคล และขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจเพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้ เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคนจูงใจไปยังเป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (positive leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (dynamic leader) และผู้นำไม่มีกิจไม่มีผลงานสร้างสรรค์ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (negative leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้าง ผู้นำจึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือปฏิบัติงานอย่างมีขวัญ กำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่างเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างใดก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เพราะธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

จากทฤษฎีสรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานโครงการหรือแผนงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในอันที่จะช่วยให้โครงการหรือแผนงานเหล่านั้นประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ แต่เนื่องจากประชาชนต่างมีลักษณะทางด้านกายภาพ และด้านสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดทฤษฎีที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชนต่าง ๆ เหล่านี้ ทฤษฎีที่ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาจึงมีเนื้อหาแตกต่างกัน

2.4.1 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นสามารถพิจารณาได้หลากหลาย ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าจะสนใจด้านใด โดยอาจพิจารณาจากกิจกรรมที่เข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งพอที่จะประมวลได้ ดังนี้

มณฑล จันทรแจ่มใส (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของบุคคลจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้ เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสียสละกำลังแรงงานของบุคคล ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ กำลังเงิน หรือทรัพยากร

ปารีชาติ วลัยเสถียร และคณะ (2543) ได้กล่าวว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมสามารถแบ่งได้ดังนี้ 1) การสนับสนุนทรัพยากร คือ การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เงิน หรือการช่วยทำกิจกรรมการเข้าร่วมในการวางแผนการประชุมแสดงความคิดเห็น รวมทั้งการติดตามและประเมินผล 2) อำนาจหน้าที่ของผู้เข้าร่วม คือ เป็นสมาชิก เป็นกรรมการ เป็นผู้นำ ซึ่งลักษณะการเข้ามีส่วนร่วมจะแสดงถึงระดับอำนาจของผู้มีอำนาจของผู้เข้าร่วม และมีข้อโต้แย้งว่าการมีส่วนร่วมโดยการใช้วิธีการพัฒนาศักยภาพความสามารถของประชาชนเป็นเพียงการให้ประชาชนเข้าร่วมเพียงบางส่วน เพราะในหลายกรณีประชาชนไม่มีโอกาสเข้าร่วมในการตัดสินใจ ทางออกที่ควรเป็นคือการส่งเสริมสร้างพลังอำนาจให้แก่ประชาชน

สมศักดิ์ สุขวงศ์ (2552) ได้จำแนกลักษณะการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการวางแผน การมีส่วนร่วมไว้เป็น 4 ประเภท คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานขอความช่วยเหลือ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด

ปารีชาติ สถาปัตตานนท์ (2549) ได้กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในมุมมองของสถาบันวิจัยสังคม และสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ภารกิจ 5 ประการ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (Participation in planning) ได้แก่ การที่ประชาชนมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนโครงการนับตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การลำดับความสำคัญของปัญหา การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน การกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลโครงการ 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Participation in implementation) ได้แก่ การสนับสนุนด้านทรัพยากรต่าง ๆ และการประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ 3) การมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ (Participation in utilization) ได้แก่ การนำเอากิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะในด้านการเพิ่มระดับการพึ่งตนเอง และการควบคุมทางสังคม 4) การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (Participation in benefit-sharing)

ได้แก่ การแจกจ่ายประโยชน์ต่าง ๆ ในการพัฒนาอย่างยุติธรรม 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation) ได้แก่ การให้ประชาชนได้รับทราบถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อร่วมกันหาทางแก้ไขในลำดับต่อไป

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปลักษณะของการมีส่วนร่วม คือการที่ประชาชนเข้าร่วมปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งประกอบด้วย 4 ประเภทคือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ มีส่วนร่วมในการค้นหา วางแผน แสดงความคิดเห็น 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือดำเนินงาน คือ การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารร่วมในการบริหาร การสนับสนุนเงิน วัสดุ อุปกรณ์ แรงงาน หรือการช่วยทำกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคลรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินงานในโครงการ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ ประชาชนต้องร่วมกันให้ข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุม และตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด รวมทั้งสรุปผลการดำเนินงานร่วมกัน

2.4.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

รูปแบบของการมีส่วนร่วมนั้น สามารถพิจารณาจากกิจกรรมที่เข้าไปมีส่วนร่วม ซึ่งพอที่จะประมวลได้ ดังนี้

วรรณ วรชวานิช (2549) ได้กำหนดรูปแบบของการมีส่วนร่วมของบุคคลได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงเป็นรูปแบบที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนจนกว่าการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จ 2) การมีส่วนร่วมที่ไม่แท้จริงเป็นรูปแบบที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมหรือเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในบางลักษณะ หรือการมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง

มานิตย์ นวลละอ (2544, น.4-6) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้ 1) พิจารณาจากการเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ การตัดสินใจการดำเนินการผลประโยชน์ และการประเมินผล 2) พิจารณาจากผู้มีส่วนร่วม ได้แก่ การเป็นสมาชิก การเข้าร่วมประชุม การสนับสนุน ด้านทรัพยากร การเป็นสมาชิกอย่างเป็นทางการ การเป็นผู้นำชุมชน ผู้ชักชวน ผู้รับผลประโยชน์ ผู้ประกอบการ และลูกจ้าง 3) พิจารณาจากกระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงาน การใช้บริการและการได้รับผลประโยชน์ 4) พิจารณาจากผู้มีส่วนร่วมหลักที่สำคัญ ได้แก่ ผู้กระทำ ผู้รับผลการกระทำ

ดังนั้น กล่าวโดยสรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการของทุกฝ่ายที่ต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การใช้บริการและการได้รับผลประโยชน์ การรับรู้ การประชุม การเสนอปัญหา การร่วมตัดสินใจ การร่วมทำกิจกรรม การได้รับประโยชน์ และการร่วมประเมินผล โดยที่กล่าวมาเป็นกระบวนการส่งเสริมให้เกิดร่วมคิดและร่วมตัดสินใจให้กิจกรรมเหล่านี้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

2.4.3 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

เฉลิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527, น.10) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

อภิญา กังสนารักษ์ (2544, น.14-15) ได้เสนอขั้นตอนของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ ร่วมค้นหาปัญหาและร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหา ร่วมตัดสินใจกำหนดความต้องการและร่วมลำดับความสำคัญของความต้องการ 2) การมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงทรัพยากรและแหล่งวิทยาการที่จะใช้ในโครงการ 3) การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการทำประโยชน์ให้แก่โครงการโดยร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการเพื่อให้รู้ว่าผลจากการดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยสามารถกำหนดการประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่องหรือประเมินผลรวมทั้งโครงการในคราวเดียวกันก็ได้

อคิน รพีพัฒน์ (2547,น.49) แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอน ที่ 1 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาการพิจารณาปัญหา การกำหนดปัญหา และจัดลำดับของปัญหา ขั้นตอนที่ 2 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุแห่งปัญหา การตัดสินใจเลือก แนวทาง และวางแผนพัฒนา แก้ไขปัญหา ขั้นตอนที่ 3 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน ขั้นตอนที่ 4 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ขั้นตอนที่ 5 ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม หมายถึง ขั้นตอนต่าง ๆ ที่ประชาชนจะเข้ามา มีส่วนร่วมซึ่งสามารถแบ่งขั้นตอนออกเป็น 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา คือร่วมในการค้นหาปัญหา และรวมถึงการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหามาประชาชนต้องมีส่วนร่วม ในการค้นหาความต้องการที่แท้จริง 2) การมีส่วนร่วมในวางแผนดำเนินกิจกรรมปฏิบัติหรือการดำเนินการ คือประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทางด้านทรัพยากรต่าง ๆ รวมถึงการเข้าร่วมในการบริหาร 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและร่วมในการปฏิบัติงานและร่วมรับผลประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็ผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคลมีโอกาสเท่าเทียมกันในการรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วม และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล คือ เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินการพัฒนาที่ได้กระทำ ไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

2.5.1 ความหมายของการรับรู้

วิเชียร วิทย์อุดม (2554) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การเลือกสรรและการจัดระเบียบของสิ่งเร้าที่แตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล แม้จะอยู่ในสถานการณ์เดียวกัน โดยขึ้นอยู่กับ การเลือกสรร จัดระเบียบและตีความข้อมูลที่ ได้รับ

สิริอร วิชชาวุธ (2554, น.177) กล่าวว่า การรับรู้ หมายถึง การตีความสิ่งเร้าที่ได้รับจากเซลล์รับรู้ สึก เซลล์รับรู้ สึกจะทำหน้าที่รับข้อมูลของสิ่งเร้าและจะจำสิ่งที่รู้สึกไว้แล้ว แปลงพลังงานนั้นเป็นกระแสประสาท เพื่อส่งสัญญาณไปยังเซลล์ประสาทในสมอง

กล่าวโดยสรุป การรับรู้ หมายถึง เป็นกระบวนการพื้นฐานที่บุคคลเปิดรับต่อข้อมูลข่าวสาร ตีความหมายผ่านประสาทรับความรู้สึกจากระบบประสาทสัมผัส โดยแสดงผลการรับรู้ต่อ สิ่งเร้าออกมาในรูปแบบ ของการมีความรู้ ความเข้าใจ ตามความรู้สึกนึกคิด โดยแต่ละคนจะแปรความหมายสิ่งเร้าตามประสบการณ์ และความเชื่อของแต่ละคน

2.5.2 ความหมายของข่าวสาร

พรทิพย์ วรกิจโศคาทร อ่างถึงใน สุขัญญา เพชรฤทธิ์ (2546,น.16) ได้ให้ความหมาย ของข่าวสาร ว่าต้องมืองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ แหล่งกำเนิด ข่าวสาร และจุดหมายปลายทาง แหล่งกำเนิดของข่าวสาร มีลักษณะเป็นนามธรรม คือ ที่มาของข่าวสารที่มีสื่อมวลชนทำหน้าที่บันทึกหรือเป็นผู้นำเอาวัตถุดิบมาเปลี่ยน เป็นรูปของข่าวสารไปสู่จุดหมายปลายทางคือผู้รับข่าวสาร เนื่องจากการสื่อสารมีลักษณะเป็นกระบวนการ จึงสามารถพิจารณาปลายทางคือผู้รับข่าวสาร เนื่องจากการสื่อสารมีลักษณะเป็นกระบวนการจึงสามารถ พิจารณาได้เสมือนระบบหนึ่งซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. แหล่งสารหรือผู้ส่งสารเป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสาร หมายถึง แหล่งกำเนิดของสาร หรือผู้ที่เลือกสรรข่าวสารเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้วส่งต่อไปยังผู้รับสาร บทบาท ของผู้ส่งสารมี 3 ประการ คือ 1) เลือกสรรความหมายที่ใช้ในการสื่อสาร 2) สร้างรหัสจากความหมายให้อยู่ในรูปของสาร และ 3) ส่งรหัสของสารนั้นออกไป

2. สาร หมายถึง สิ่งที่ทำหน้าที่กระตุ้นความหมายให้กับผู้รับเป็นเรื่องราวสาระที่ส่งออกไปจาก ผู้ส่งสารถึงตัวผู้รับสาร ในการวิเคราะห์องค์ประกอบของสาร มีข้อพิจารณา 3 ประการ ได้แก่ 1) รหัสหรือสัญลักษณ์

ของสาร 2) เนื้อหาของสารและ 3) การทำข่าวสาร แต่ในความหมายทั่วไปที่ใช้กันมักหมายถึงเนื้อหาของสาร ซึ่งหมายถึงข้อความที่ผู้ส่งสารใช้สื่อความหมายที่ต้องการ

3. ช่องทางสำหรับสื่อสารหรือสื่อเป็นสิ่งที่พาสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับสาร

4. รับรู้สาร หมายถึง ผู้รับข่าวสารจากแหล่งสาร บทบาทของผู้รับสารมี 3 ประการ คือ 1) รับสาร 2) ถอดรหัสจากสารเพื่อให้ได้ความหมาย และ 3) ตอบโต้ความหมาย

ระศักดิ์ โยเซฟ (2549, น.19) การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร หมายถึง ปฏิกริยาหรือพฤติกรรมการแสดงออกตามข่าวสารที่ได้รับรู้จากการสื่อสารผ่านกระบวนการสื่อสาร หรือการที่บุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เป็นเป้าหมายของการสื่อสาร การตอบสนองตามการตีความหรือแปลความหมายของความรู้สึญญาณ หรือสัญลักษณ์ที่สัมผัสออกมาตามความรู้ความเข้าใจซึ่งการตีความหรือแปลความหมายนั้น ต้องอาศัยแรงจูงใจ ความคาดหวัง ความสนใจ ประสบการณ์ การจัดหมวดหมู่การรับรู้ เข้ามามีบทบาทร่วมด้วย

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ข่าวสาร หมายถึง ผู้ส่งสารเป็นจุดเริ่มต้นในการส่งข้อมูลข่าวสาร โดยอาศัยช่องทางที่เรียกว่าสื่อเป็นช่องทางนำข่าวสารสู่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายจะได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง และตอบสนองต่อข่าวสารจนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมออกมา

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก.

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ได้แก่ นโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. ของกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ความรู้เกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. กระบวนการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และแนวทางปฏิบัติในการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ดังนี้

2.6.1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก.

กรมส่งเสริมการเกษตร (2559, น.1) ได้กล่าวถึงนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และรัฐบาล ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร ประกอบกับในสภาวะปัจจุบันสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ประกอบกับปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อย และมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรขึ้น เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนที่เกิดจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตรโดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต เกษตรกรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรต้นแบบ ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนรวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร อีกทั้งยังใช้เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดแก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตรและเผยแพร่

ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่และเพื่อเป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

ในส่วนของกรมวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรประจำจังหวัดจะเป็นศูนย์เครือข่ายเพื่อเพิ่มเติมความรู้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรทั้ง 882 ศูนย์ โดยทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญประจำเขตที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้านมีระบบและกรอบการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและมีเครื่องมือที่ใช้ในการขับเคลื่อน ไม่ว่าจะเป็นชุดความรู้ในการเป็นวิทยากรหลักสูตรต่าง ๆ เอกสารคำแนะนำทางวิชาการ คำแนะนำเฉพาะด้าน เช่น การใช้ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ถูกต้อง และเหมาะสม การปลูกพืชหลังนาหรือพืชหมุนเวียน เป็นต้น รวมทั้งเอกสารข้อมูลเตือนภัยการเกษตรล่วงหน้าซึ่งจะออกเตือนภัยทุกสัปดาห์ และประการสำคัญจัดให้มีระบบการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง และการรายงานผลอย่างเป็นระบบและรวดเร็ว

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2559, น.1) ได้อธิบายรายละเอียด ดังนี้

ความหมายของ ศพก. คือแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน และเป็นศูนย์กลางการบริการ และแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ กับเกษตรกรในชุมชน โดยดำเนินการในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในชุมชน ในการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรที่สำคัญของพื้นที่ ตั้งแต่การผลิต การบริหารจัดการ จนถึงการตลาด

องค์ประกอบของศูนย์ฯ เป็นของชุมชน บริหารจัดการโดยเกษตรกรต้นแบบและชุมชนร่วมกับนักส่งเสริมการเกษตร และเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่และเป็นกลไกส่งเสริมการเกษตรในการบูรณาการวิชาการ ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่าง ๆ กับเกษตรกรในชุมชน ทำให้เกิดการพัฒนาเกษตรในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในแต่ละศูนย์ฯ อาจมีวิธีการเรียนรู้ ที่แตกต่างกันไป มีหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ที่ชัดเจนซึ่งเกษตรกรในชุมชนสามารถเข้ารับ การเรียนรู้ได้ตามหลักสูตรและแผนที่กำหนด สำหรับวิธีการเรียนรู้ เน้นหลักการเรียนรู้จากของจริงในฐานเรียนรู้ต่าง ๆ และลงมือปฏิบัติจริงร่วมกันในแปลงเรียนรู้มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 องค์ประกอบ คือ

1) เกษตรกรต้นแบบ เป็นเกษตรกรเจ้าของแปลงเรียนรู้ ที่เป็น Smart Farmer มีความรู้ทักษะและความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ และประสบผลสำเร็จในการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรที่สำคัญของพื้นที่ตั้งแต่การผลิต การบริหารจัดการ จนถึงการตลาด เป็นที่ยอมรับและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ ในชุมชน

2) แปลงเรียนรู้ เป็นแปลงของเกษตรกรต้นแบบที่ทำการผลิตสินค้าเกษตร สามารถใช้ประโยชน์ในการสาธิตและสาธิตผลให้กับเกษตรกรในชุมชนได้เรียนรู้

3) หลักสูตรการเรียนรู้ เป็นชุดเนื้อหาวิชาที่ตอบโจทย์และประเด็นปัญหาทางการเกษตรของชุมชน โดยเกษตรกรต้นแบบ นักส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ และหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดขึ้น

4) ฐานเรียนรู้ เป็นจุดเรียนรู้เฉพาะเรื่องที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้ เช่น การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การผลิตเมล็ดพันธุ์ การผลิตสารชีวภัณฑ์ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ฯลฯ เพื่อแสดงของจริงและใช้ในการฝึกปฏิบัติ ให้ผู้เรียนรู้ได้เห็นและนำไปปฏิบัติต่อเองได้

การใช้ประโยชน์ของเกษตรกร เกษตรกรในชุมชนสามารถเข้าเรียนรู้ตามหลักสูตรและแผนการถ่ายทอดความรู้ที่กำหนด โดยสามารถเข้าไปศึกษาและแลกเปลี่ยนกับเกษตรกรต้นแบบที่ศูนย์เรียนรู้ฯ ในประเด็นวิชาการ เทคโนโลยี หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างฤดูกาลผลิตซึ่งทำให้ได้รับการช่วยเหลือแก้ปัญหาด้านการเกษตรได้ตรงต่อความต้องการและทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแจ้งข่าวของนักส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การใช้ประโยชน์ของหน่วยงานต่าง ๆ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป็นจุดที่หน่วยงานต่าง ๆ สามารถเข้าไปดำเนินการส่งเสริมการผลิต ทั้งพืช สัตว์ ประมง ฯลฯ ให้บริการทางวิชาการ และข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ แก่เกษตรกรในชุมชน รวมทั้ง เป็นแหล่งฝึกงานของนักเรียนนักศึกษาจากสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น

2.6.2 แนวทางปฏิบัติในการขับเคลื่อนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก.

2.6.2.1 คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) และหน่วยงานพื้นที่เป็นผู้มีบทบาทหลักในการบูรณาการการบริหารจัดการแผนงาน โครงการและงบประมาณ และทรัพยากรของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่อยู่ในเขตจังหวัด รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานอื่น ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง ในการสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ฯ เพื่อให้เป็นตัวแทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่อย่างแท้จริง

2.6.2.2 คณะกรรมการศูนย์ฯ มีบทบาทเป็นผู้ขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฯ โดยการจัดทำแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงานของศูนย์ฯ และการให้บริการต่าง ๆ เช่น การถ่ายทอดความรู้ การบริการข้อมูลข่าวสาร การบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ การแก้ปัญหาด้านการเกษตร และรับเรื่องราวร้องทุกข์ เป็นต้น

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุธี ศิริภักดี และพีไลวรรณ ประพฤติ (2564) ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร: กรณีศึกษา ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า ผู้รับบริการของ ศพก. ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.6) อายุเฉลี่ย 39 ปี 7 เดือน นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 80.4) ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 44.2) มีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร (ร้อยละ 51.9) ประเด็นทางการเกษตรที่ผู้รับบริการให้ความสนใจมากที่สุดคือเกษตรพอเพียง (ร้อยละ 77.7) ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพึงพอใจมากที่สุดในด้านเกษตรกรรมต้นแบบ ($\bar{X}=4.33$) ด้านฐานเรียนรู้ ($\bar{X}=4.25$) และด้านสภาพทางกายภาพ ($\bar{X}=4.08$) ตามลำดับ ความพึงพอใจเกี่ยวกับความรู้ที่ได้จากสื่อที่ ศพก. ให้บริการ พบว่า ข้อมูลความรู้ที่ผู้รับบริการพึงพอใจมากที่สุด คือ การปลูกผักกูดแซมสวนยางพารา ($\bar{X}=4.18$) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับบริการ พบว่า เพศ งานอดิเรก การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และค่าใช้จ่ายสนับสนุนการเดินทาง มีความสัมพันธ์กับการรับบริการของ ศพก. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ภูธธีร์รันทร์ ชันสัมฤทธิ์ (2562) ศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า (1) เกษตรกรร้อยละ 52.7 เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 50.89 ปี ร้อยละ 34.7 จบประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการทำเกษตรเฉลี่ย 22.96 ปี มีการถือครองที่ดินเฉลี่ย 31.93 ไร่ มีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 173,329.33 บาทต่อปี มีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 73,019.82 บาทต่อปี มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.33 คน ได้รับการอบรมจาก ศพก. เฉลี่ย 4.21 ครั้ง/ปี (2) เกษตรกรร้อยละ 50.0 มีความรู้เกี่ยวกับ ศพก. และการดำเนินกิจกรรมของ ศพก. ในระดับปานกลาง ร้อยละ 73.3 รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่รัฐ เฉลี่ย 5.21 ครั้ง/ปี เกษตรกรเห็นว่าข่าวสารที่ได้รับจาก ศพก. มีเนื้อหาเป็นประโยชน์ตรงกับความต้องการ เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และเนื้อหา มีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06) เกษตรกรมีความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.68) (3) เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ ศพก. ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.79) โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของ ศพก. พบว่า สถานภาพทางสังคมจำนวนครั้งที่เข้ารับการอบรม และความถี่ในการรับข่าวสารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (4) เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ ศพก. ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.30) โดยเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.81)

กิตติมา แซ่จิว และคณะ (2560) ศึกษา การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของ คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดปทุมธานี พบว่า (1) คณะกรรมการ ศพก. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 55 ปี มีสถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา อาชีพหลัก ประกอบการเกษตร มีสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 2.45 คน รายได้ของครอบครัว เฉลี่ย 258,098.96 บาทต่อปี ระยะเวลาการเป็นคณะกรรมการ เฉลี่ย 2.69 ปี ตำแหน่งทางสังคมเป็นผู้นำทางการเกษตร เช่น หมอдинอาสา อาสาสมัครเกษตร (อกม.) เป็นผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน ประสบการณ์ด้านการเกษตร เฉลี่ย 20.92 ปี ได้รับแหล่งความรู้หรือข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรมากกว่าครึ่งจากนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ (2) คณะกรรมการ ศพก. มีการรับรู้หน้าที่ในระดับมากที่สุด ในประเด็นการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field Day) เพื่อเริ่มฤดูกาลผลิตใหม่ และในระดับน้อยที่สุดในประเด็นการประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ ศพก. และกำหนด แนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย (3) คณะกรรมการ ศพก. มีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งประกอบด้วย 3 บทบาท โดยบทบาทผู้พัฒนาศักยภาพ ศพก. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากใน ประเด็นการประชุมคณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบ เป้าหมาย กิจกรรม และหลักสูตรการเรียนรู้ และมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อยในประเด็นการประชุมวิเคราะห์ศักยภาพ และกำหนดแนวทางพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย ส่วนบทบาทผู้ให้บริการคณะกรรมการ ศพก. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากในประเด็นการจัดงานวันถ่ายทอด เทคโนโลยีการ (Field Day) เพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ ส่วนในประเด็นอื่น ๆ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และบทบาทผู้รายงานการดำเนินงานมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในทุกประเด็น (4) ปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม มากที่สุดในประเด็นการจัดทำแผนปฏิบัติงาน แผนการสนับสนุน และกำหนดแนวทางพัฒนาให้สอดคล้อง กับนโยบาย โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรชี้แจง และทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการในการ ดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้มากยิ่งขึ้น

กัญญาภรณ์ ชัยสุภลักษณ์ (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาด้าน การเกษตรของเทศบาลตำบลสุรนารี อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 50.02 ปี จบประถมศึกษาปีที่ 4 มีจำนวนสมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 4.47 คน มีรายได้ จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 160,341.83 บาท และส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน มีขนาดพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 36.53 ไร่ โดยมีแรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือนเฉลี่ย 2.24 คน สถานภาพของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร มีระยะเวลาในการตั้งถิ่นฐานในชุมชนเฉลี่ย 42.40 ปี และมีระยะเวลาในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เฉลี่ย 22.01 ปี เกษตรกรเกือบทั้งหมดได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตร โดยส่วนใหญ่ ได้รับรู้ผ่านสมาชิกสภาเทศบาลและเอกสารของเทศบาล ตำบลสุรนารี และส่วนใหญ่เคยเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม สัมมนา และดูงานด้านการเกษตร (2) ภาพรวมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด (3) ปัญหาในการมีส่วนร่วมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรให้มากขึ้น

บทที่ 3 ผลการดำเนินงาน

3.1 สรุปสาระสำคัญ และขั้นตอนการดำเนินการ

การศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ในปีงบประมาณ พ.ศ.2565 ทั้ง 12 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 1,710 ราย ประกอบด้วย 1) จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 180 คน 2) จังหวัดขอนแก่น จำนวน 260 คน 3) จังหวัดนครพนม จำนวน 120 คน 4) จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 130 คน 5) จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 70 คน 6) จังหวัดอุดรธานี จำนวน 200 คน 7) จังหวัดหนองคาย จำนวน 90 คน 8) จังหวัดสกลนคร จำนวน 180 คน 9) จังหวัดเลย จำนวน 140 คน 10) จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 60 คน 11) จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 80 คน และ 12) จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 200 คน

3.1.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือเกษตรกรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำนวน 325 ราย ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการคัดเลือกจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งหมดโดยวิธีคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาร์ ยามาเน่ ที่มีความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง 0.05 ดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
 N = จำนวนสมาชิกประชากรทั้งหมด (จำนวน 1,710 ราย)
 e = คลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง กำหนดความคลาดเคลื่อนของ

กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05

การแทนค่าในสูตร จำนวนตัวอย่าง (n) ที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

$$N = 1,710$$

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง } (n) = 324.17$$

จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้สูตรทาร์ ยามาเน่ ดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 325 คน เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล

3.1.1.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เพื่อคัดเลือกตัวอย่าง ดังนี้

1. ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากทุกศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 12 จังหวัด ประกอบด้วย 1) จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 180 คน 2) จังหวัดขอนแก่น จำนวน 260 คน 3) จังหวัดนครพนม จำนวน 120 คน 4) จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 70 คน 5) จังหวัดหนองคาย จำนวน 90 คน 6) จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 60 คน 7) จังหวัดเลย จำนวน 140 คน 8) จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 130 คน 9) จังหวัดสกลนคร จำนวน 180 คน 10) จังหวัดอุดรธานี จำนวน 200 คน 11) จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 80 คน 12) จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 200 คน มีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กัน

2. กำหนดกลุ่มตัวอย่างให้แต่ละจังหวัดด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) ด้วยวิธีสัดส่วนตามจำนวนเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

3. จากนั้นใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลากตามรายชื่อเกษตรกรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.1.2.1 การสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ศึกษาปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมา และศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และกรอบแนวคิดตามลักษณะของตัวแปร ให้สอดคล้องกับข้อคำถามในแบบสอบถาม

2) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 4 เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามให้ตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) การใช้ถ้อยคำ ภาษา สำนวน ความชัดเจนในข้อคำถาม ครอบคลุมเรื่องและสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้ เมื่อพบข้อบกพร่อง ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์

3.1.2.2 ชนิดเครื่องมือ

การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามมีโครงสร้างกำหนดคำถามและคำตอบให้เลือก เรียงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ (Interview schedule) ประกอบด้วยลักษณะคำถามที่ให้เลือกตอบ (Close-ended question) คำถามแบบเติมคำ หรือข้อความหรือแบบปลายเปิด (Openended question) และคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร เป็นคำถามที่ให้เลือกตอบ (Close-ended question) คำถามแบบเติมคำ หรือข้อความหรือแบบปลายเปิด (Openended question)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบข้อความหรือแบบปลายเปิด (Openended question)

ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2- 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) แบ่งการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้เทคนิคการวัดทัศนคติตามแนวคิดของ likert scale ซึ่งได้แบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	ระดับมาก
3	คะแนน	หมายถึง	ระดับปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3.1.2.3 การทดสอบและปรับปรุงเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 4 เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้รับบริการศูนย์ฯ อื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 30 ราย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องและเหมาะสม แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษา

3.1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดหลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องระดับความพึงพอใจการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. โดยศึกษาจากหนังสือ บทความ เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และข้อมูลอ้างอิงที่เกี่ยวข้องผ่านอินเทอร์เน็ต

2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถามกับเกษตรกรผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำนวน 325 คน

3) ดำเนินการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 325 คน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากวิธีการสุ่มตัวอย่าง

4) นำแบบสอบถามทั้งหมดมาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ขอแบบสอบถาม และนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ บันทึกคะแนนแต่ละข้อในรูปรหัส หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน ใช้สถิติการทดสอบค่า t (T-Test Independent) การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of variance) หรือสถิติทดสอบ F-Test พร้อมทำการทดสอบหลังการวิเคราะห์ (Post hoc test) โดยวิธีการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison) ผู้ศึกษาเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.1.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจบางประการ ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.1.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการนำค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ค่าเฉลี่ยกลางเป็นเกณฑ์ในการแปลผล ซึ่งคะแนนที่ได้นำมาแปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weight mean scale) เป็นเกณฑ์ สามารถแปลผลคะแนนที่ได้ ดังนี้

4.21-5.00 คะแนน หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.41-4.20 คะแนน หมายถึง ระดับมาก

2.61-3.40 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง

1.81-2.60 คะแนน หมายถึง ระดับน้อย

1.00-1.80 คะแนน หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3.1.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการนำค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์ มาตรฐานที่ใช้ค่าเฉลี่ยกลางเป็นเกณฑ์ในการแปลผล ซึ่งคะแนนที่ได้นำมาแปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weight mean scale) เป็นเกณฑ์ สามารถแปลผลคะแนนที่ได้ ดังนี้

4.21-5.00 คะแนน หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.41-4.20 คะแนน หมายถึง ระดับมาก

2.61-3.40 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง

1.81-2.60 คะแนน หมายถึง ระดับน้อย

1.00-1.80 คะแนน หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3.1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการนำค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านเปรียบเทียบกับเกณฑ์ มาตรฐานที่ใช้ค่าเฉลี่ยกลางเป็นเกณฑ์ในการแปลผล ซึ่งคะแนนที่ได้นำมาแปลผลโดยใช้ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (weight mean scale) เป็นเกณฑ์ สามารถแปลผลคะแนนที่ได้ ดังนี้

4.21-5.00 คะแนน หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.41-4.20 คะแนน หมายถึง ระดับมาก

2.61-3.40 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง

1.81-2.60 คะแนน หมายถึง ระดับน้อย

1.00-1.80 คะแนน หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3.1.3.5 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด

3.1.3.6 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอแบบตาราง และบรรยายประกอบ

3.1.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

โดยค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$P = \frac{(fx100)}{n}$$

เมื่อ

p = ค่าสถิติ ร้อยละ

f = ความถี่ในการปรากฏข้อมูล

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.1.4.2 การวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ในการอธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ

 \bar{x} = ค่าคะแนนเฉลี่ย
$$\sum_{i=1}^n X_i = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$n = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง}$$

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$SD = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n (X_i - \bar{x})^2}}{n}$$

เมื่อ

SD = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

 X_i = คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง \bar{x} = ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3.1.4.3 ความแตกต่างความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ความแตกต่างความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 และความแตกต่างความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกันใช้สถิติการทดสอบค่า t (T-Test Independent) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในการ ทดสอบสมมติฐาน

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_1^2/n_1 + S_2^2/n_2}}$$

เมื่อ

t = ค่าสถิติทดสอบ t

$$\bar{x}_1 - \bar{x}_2 = \text{ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ}$$

$$S_1^2, S_2^2 = \text{ค่าความแปรปรวนของคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2 ตามลำดับ}$$

$$n_1, n_2 = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ}$$

3.1.4.4 การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of variance) หรือสถิติทดสอบ F-Test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในการทดสอบสมมติฐานกรณีทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม

$$F = \frac{MSB}{MSW}$$

เมื่อ F = ค่าสถิติทดสอบ F

MSB = ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean square between groups)

MSW = ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean square within groups)

$$MSB = \frac{SSB}{(k-1)}$$

$$MSW = \frac{SSW}{n-k}$$

SSB = ผลรวมของกำลังสองระหว่างกลุ่ม (Sum of square between groups)

SSW = ผลรวมของกำลังสองภายในกลุ่ม (Sum of square within groups)

k = จำนวนกลุ่ม

n = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) เมื่อความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มเท่ากัน และใช้วิธีการของดันเนท ที่ 3 (Dunnett's T3) เมื่อความแปรปรวนของแต่ละกลุ่มต่างกันอย่างน้อย 2 กลุ่ม

3.1.4.5 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลที่เป็นข้อคำถามปลายเปิดนำมาทำการจัดลำดับความสำคัญและจัดหมวดหมู่

3.1.5 ผลการศึกษา

ในการศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ผู้ศึกษาจะนำเสนอผลการศึกษารูปตารางประกอบคำอธิบาย ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

- ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- ตอนที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- ตอนที่ 8 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของเกษตรกร จำแนกตามลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร

(n=325)		
สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	194	59.69
หญิง	131	40.31
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	19	5.85
31-40 ปี	40	12.31
41-50 ปี	108	33.23
51-60 ปี	112	34.46
มากกว่า 61 ปี ขึ้นไป	46	14.15
ต่ำสุด 16 ปี สูงสุด 86 ปี \bar{X} = 49.51 ปี SD = 10.626		
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	119	36.61
มัธยมต้น	57	17.54
มัธยมปลาย/ ปวช.	99	30.46
อนุปริญญา/ ปวส.	28	8.62
ปริญญาตรี	22	6.77
4. อาชีพหลักของท่าน		
ทำนา	164	50.46
เลี้ยงสัตว์	26	8.00
ทำไร่/ทำสวน	16	4.92
รับจ้างทั่วไป	85	26.15
ค้าขาย	10	3.08
รับราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานของรัฐ	24	7.39

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n=325)		
สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร	จำนวน	ร้อยละ
5. รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	134	41.23
10,001-20,000 บาท	135	41.54
20,001-30,000 บาท	36	11.08
30,001-40,000 บาท	15	4.61
มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป	5	1.54
ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 45,000 บาท \bar{X} = 14,935.69 บาท SD = 8,775.725		
6. รายจ่ายของครอบครัวท่านต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	233	71.69
10,001-20,000 บาท	64	19.69
20,001-30,000 บาท	23	7.08
30,001-40,000 บาท	4	1.23
มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป	1	0.31
ต่ำสุด 1,200 บาท สูงสุด 34,000 บาท \bar{X} = 9,540.92 บาท SD = 6,813.346		

จากตารางที่ 1 พบว่า ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 มีผลการศึกษา ดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.69 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 40.31

อายุ พบว่า เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 49.51 ปี โดยส่วนใหญ่กลุ่มอายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.46 รองลงมากลุ่มอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.23 กลุ่มอายุมากกว่า 61 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.15 กลุ่มอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.31 และกลุ่มอายุไม่เกิน 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.85 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.61 รองลงมาเป็นระดับมัธยมปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 30.46 ระดับมัธยมต้น คิดเป็นร้อยละ 17.54 ระดับอนุปริญญา/ ปวส. คิดเป็นร้อยละ 8.62 และระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.77 ตามลำดับ

อาชีพหลัก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ 50.46 รองลงมาอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 26.15 อาชีพเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 8.00 อาชีพรับราชการ/ลูกจ้าง/พนักงานของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 7.39 อาชีพทำไร่/ทำสวน คิดเป็นร้อยละ 4.92 และอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 3.08 ตามลำดับ

รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน พบว่า เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ย 14,935.69 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.54 รองลงมารายได้ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.23 รายได้ 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.08 รายได้ 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.61 และรายได้มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.54 ตามลำดับ

รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน พบว่า เกษตรกรมีรายจ่ายเฉลี่ย 9,540.92 บาท ส่วนใหญ่มีรายจ่ายไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71.69 รองลงมารายจ่ายไม่เกิน 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.69 รายจ่าย 20,001-30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.08 รายจ่าย 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.23 และรายจ่ายมากกว่า มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.31 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง โดยรวมรายด้าน

(n=325)

ปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง	\bar{X}	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ	4.24	0.63	มากที่สุด
2. การรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ	4.16	0.64	มาก
3. ความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ	4.10	0.70	มาก
รวม	4.17	0.56	มาก

จากตารางที่ 2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง โดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน ความคิดเห็นระดับมาก จำนวน 2 ด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นมากที่สุด คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.24$) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.16$) และด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกเป็นรายด้าน

(n=325)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} (SD)	ระดับ
	มากที่สุด จำนวน (ร้อยละ)	มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)	น้อยที่สุด จำนวน (ร้อยละ)		
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ							
1.1 ศูนย์ฯ ศพก.เป็น ศูนย์กลางที่ช่วย ประสานงานระหว่าง เกษตรกรกับภาครัฐ และชุมชน	146 (44.92)	141 (43.38)	36 (11.08)	2 (0.62)	-	4.33 (0.69)	มากที่สุด

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=325)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} (SD)	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1.2 ศูนย์ฯ ศพก. เป็น ศูนย์ กลางการถ่ายทอดด้าน ความรู้ด้านการเกษตร สาขาต่างๆ	127 (39.08)	156 (48.00)	39 (12.00)	3 (0.92)	-	4.25 (0.70)	มากที่สุด
1.3 ศูนย์ฯ ศพก. เป็นแหล่ง ความรู้ ด้านวิชาการ เทคโนโลยีให้กับ เกษตรกรในพื้นที่อำเภอ ที่ตั้งอยู่นั้น	127 (39.08)	142 (43.69)	52 (16.00)	3 (0.92)	1 (0.31)	4.20 (0.76)	มาก
2. การรับข้อมูลข่าวสาร จากศูนย์ฯ							
2.1 ข้อมูลตรงกับความ ต้องการของท่าน	118 (36.31)	143 (44.00)	59 (18.15)	4 (1.23)	1 (0.31)	4.15 (0.77)	มาก
2.2 ข้อมูลเป็นเรื่องที่ น่าสนใจและมี ประโยชน์	132 (40.62)	142 (43.69)	48 (14.77)	3 (0.92)	-	4.24 (0.73)	มากที่สุด
2.3 ข้อมูลมีความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์	117 (36.00)	136 (41.85)	68 (20.92)	4 (1.23)	-	4.13 (0.78)	มาก
3. ความคาดหวังจากการมี ส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ							
3.1. รายได้เพิ่มขึ้น	112 (34.46)	135 (41.54)	75 (23.08)	3 (0.92)	-	4.10 (0.78)	มาก
3.2 ได้รับงบประมาณ สนับสนุนในการทำ การเกษตรจาก หน่วยงานต่าง ๆ	108 (33.23)	127 (39.08)	83 (25.54)	6 (1.84)	1 (0.31)	4.03 (0.83)	มาก
3.3 มีที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญ ช่วยแก้ไขปัญหา	127 (39.08)	130 (40.00)	67 (20.61)	1 (0.31)	-	4.18 (0.76)	มาก

จากตารางที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง มีผลการศึกษา ดังนี้

ด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ จำนวน 3 ข้อ ระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ระดับมาก จำนวน 1 ข้อ โดยเห็นว่าศูนย์ฯ เป็นศูนย์กลางที่ช่วยประสานงานระหว่างเกษตรกรกับภาครัฐ และชุมชนในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมาศูนย์ฯ เป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรสาขาต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.25$) และศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้ ด้านวิชาการ เทคโนโลยีให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอที่ตั้งอยู่นั้น ($\bar{x} = 4.20$) ตามลำดับ

ด้านการรับข้อมูลข่าวสารศูนย์ฯ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ จำนวน 3 ข้อ ระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ ระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเห็นว่าข้อมูลเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีประโยชน์ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) รองลงมาข้อมูลตรงกับความต้องการ ($\bar{x} = 4.15$) และข้อมูลมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ ($\bar{x} = 4.13$) ตามลำดับ

ด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ จำนวน 3 ข้อ ระดับมากทุกข้อ โดยส่วนใหญ่เห็นว่ามีการศึกษาที่เชี่ยวชาญช่วยแก้ไขปัญหา มากที่สุด ($\bar{x} = 4.18$) รองลงมารายได้เพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.10$) และได้รับงบประมาณสนับสนุนในการทำการเกษตรจากหน่วยงานต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.03$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวมรายด้าน

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ	\bar{x}	SD	(n=325)
			ระดับความคิดเห็น
1. ด้านการตัดสินใจ	4.06	0.76	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.04	0.79	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.13	0.75	มาก
4. ด้านการประเมินผล	4.10	0.75	มาก
รวม	4.08	0.65	มาก

จากตารางที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากทุกด้าน โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.13$) รองลงมาคือด้านการประเมินผล ($\bar{x} = 4.10$) ด้านการตัดสินใจ ($\bar{x} = 4.06$) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.04$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกเป็นรายด้าน

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} (SD)	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ด้านการตัดสินใจ							
1.1 ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ศพก. เช่น การวางแผน การแก้ไขปัญหา การเสนอแนวทางการพัฒนา เป็นต้น	110 (33.85)	120 (36.92)	89 (27.38)	5 (1.54)	1 (0.31)	4.02 (0.84)	มาก
1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมศูนย์ฯ ศพก.	113 (34.77)	134 (41.23)	74 (22.77)	4 (1.23)	-	4.10 (0.79)	มาก
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน							
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เป็นวิทยากร เป็นผู้นำกลุ่ม เป็นตัวแทน เป็นต้น	115 (35.38)	127 (39.08)	71 (21.85)	11 (3.38)	1 (0.31)	4.06 (0.86)	มาก
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในสนับสนุนปัจจัยเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต เป็นต้น	106 (32.61)	134 (41.23)	71 (21.85)	13 (4.00)	1 (0.31)	4.02 (0.86)	มาก
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์							
3.1 ท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมต่าง ๆ จากศูนย์ฯ	114 (35.08)	156 (48.00)	47 (14.46)	8 (2.46)	-	4.16 (0.75)	มาก
3.2 ท่านได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรจากศูนย์ฯ	112 (34.46)	151 (46.47)	55 (16.92)	7 (2.15)	-	4.13 (0.76)	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{x} (SD)	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
4.ด้านการประเมินผล							
4.1 ท่านมีส่วนร่วมใน ติดตามผลการดำเนินงาน ของกิจกรรมต่าง ๆ	105 (32.31)	144 (44.31)	72 (22.15)	4 (1.23)	-	4.08 (0.77)	มาก
4.2 ท่านมีส่วนร่วมติดตาม การดำเนินงานของ คณะกรรมการในการ บริหารจัดการศูนย์ฯ	126 (38.77)	125 (38.46)	65 (20.00)	9 (2.77)	-	4.13 (0.83)	มาก

จากตารางที่ 5 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 มีผลการศึกษา ดังนี้

ด้านการตัดสินใจ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านการตัดสินใจ จำนวน 2 ข้อ ระดับมากทุกข้อ โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในการประชุมศูนย์ฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{x} =4.10) และมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เช่น การวางแผน การแก้ไขปัญหา การเสนอแนวทางการพัฒนา (\bar{x} =4.02) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 2 ข้อ ระดับมากทุกข้อ โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เป็นวิทยากร เป็นผู้นำกลุ่ม เป็นตัวแทน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{x} =4.06) และมีส่วนร่วมในการสนับสนุนปัจจัยเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต (\bar{x} =4.02) ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำนวน 2 ข้อ ระดับมากทุกข้อ โดยเห็นว่าได้รับประโยชน์จากกิจกรรมต่าง ๆ จากศูนย์ฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{x} =4.16) และได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรจากศูนย์ฯ (\bar{x} =4.13) ตามลำดับ

ด้านการประเมินผล พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านการประเมินผล จำนวน 2 ข้อ ระดับมากทุกข้อ โดยเห็นว่ามีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการในการบริหารจัดการศูนย์ฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (\bar{x} =4.13) และมีส่วนร่วมในติดตามผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ (\bar{x} =4.08) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวมรายด้าน

(n=325)

ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4	\bar{X}	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านเกษตรกรต้นแบบ	4.20	0.70	มาก
2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ	4.15	0.75	มาก
3. ด้านบริการของศูนย์ฯ	4.08	0.86	มาก
4. ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ	4.10	0.74	มาก
รวม	4.14	0.62	มาก

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวมรายด้าน อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.14)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากทุกด้าน โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นด้านเกษตรกรต้นแบบ มากที่สุด (\bar{X} =4.20) รองลงมาคือด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ (\bar{X} =4.15) ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ (\bar{X} =4.10) และด้านบริการของศูนย์ฯ (\bar{X} =4.08) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกเป็นรายด้าน

(n=325)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{X} (SD)	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ด้านเกษตรกรต้นแบบ							
1.1 มีภาวะผู้นำ มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร	132 (40.61)	143 (44.00)	40 (12.31)	10 (3.08)	-	4.22 (0.78)	มากที่สุด
1.2 ใช้เทคนิค วิธีการถ่ายทอดความรู้ง่ายต่อการเข้าใจ	117 (36.00)	158 (48.62)	44 (13.54)	6 (1.84)	-	4.19 (0.73)	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น					\bar{x} (SD)	ระดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ							
2.1 มีแผนการดำเนินงาน ที่ชัดเจน	125 (38.46)	138 (42.46)	60 (18.46)	2 (0.62)	-	4.19 (0.75)	มาก
2.2 การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ของศูนย์ฯ ศพก.	124 (33.15)	127 (39.08)	63 (19.39)	11 (3.38)	-	4.12 (0.84)	มาก
3. ด้านบริการของศูนย์ฯ							
3.1 การถ่ายทอดความรู้ การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และวิชาการ	133 (40.93)	125 (38.46)	60 (18.46)	7 (2.15)	-	4.18 (0.81)	มาก
3.2 การให้บริการด้าน การเกษตรต่าง ๆ	127 (39.07)	136 (41.85)	56 (17.23)	6 (1.85)	-	4.18 (0.78)	มาก
4. ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ							
4.1 ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	122 (37.54)	113 (34.77)	84 (25.85)	6 (1.84)	-	4.08 (0.84)	มาก
4.2 ที่ตั้งทำเลที่ดี เข้าถึงง่าย สามารถเข้ามาศึกษา เรียนรู้ด้วยตนเองได้	127 (39.08)	120 (36.92)	68 (20.92)	10 (3.08)	-	4.12 (0.84)	มาก

จากตารางที่ 7 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 มีผลการศึกษา ดังนี้

ด้านเกษตรกรต้นแบบ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านเกษตรกรต้นแบบ จำนวน 2 ชื่อ ระดับมากที่สุด จำนวน 1 ชื่อ ระดับมาก จำนวน 1 ชื่อ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าเกษตรกรต้นแบบมีภาวะผู้นำ มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรได้ ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) และใช้เทคนิค วิธีการถ่ายทอดความรู้ง่ายต่อการเข้าใจ ($\bar{x} = 4.19$) ตามลำดับ

ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ ศพก. พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ จำนวน 2 ชื่อ ระดับมากทุกชื่อ โดยส่วนใหญ่เห็นว่ามีความพร้อมที่ชัดเจน มากที่สุด ($\bar{x} = 4.19$) และการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ของศูนย์ฯ ($\bar{x} = 4.12$) ตามลำดับ

ด้านบริการของศูนย์ฯ พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านบริการของศูนย์ฯ จำนวน 2 ข้อ ระดับมากทุกข้อ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าการถ่ายทอดความรู้ การให้บริการข้อมูลข่าวสารและวิชาการ และการให้บริการด้านการเกษตรต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{x} = 4.18$)

ด้านองค์ประกอบของ ศพก. พบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ จำนวน 2 ข้อ ระดับมากทุกข้อ โดยส่วนใหญ่เห็นว่าที่ตั้งทำเลที่ดี เข้าถึงง่าย สามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.12$) และความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.08$) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 5.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามเพศ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามเพศ เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้ทดสอบ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้าน ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง	ชาย		หญิง		t	p
	\bar{x}	(SD)	\bar{x}	(SD)		
	(n=325)					
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับ ศพก.	4.24	0.63	4.24	0.65	0.10	0.92
2. ด้านการรับข้อมูลข่าวสารจาก ศพก.	4.18	0.64	4.14	0.63	0.43	0.67
3. ด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วม ดำเนินการ ศพก.	4.11	0.72	4.08	0.67	0.37	0.71
รวม	4.18	0.57	4.16	0.56	0.30	0.76

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอายุ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอายุ เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอายุ

(n=325)						
ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.59	0.65	1.62	0.17
	ภายในกลุ่ม	320	127.90	0.40		
	รวม	324	130.49			
2. ด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.64	0.41	1.01	0.40
	ภายในกลุ่ม	320	129.48	0.40		
	รวม	324	131.12			
3. ด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.11	0.28	0.56	0.69
	ภายในกลุ่ม	320	158.04	0.49		
	รวม	324	159.14			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.44	0.11	0.35	0.85
	ภายในกลุ่ม	320	101.84	0.32		
	รวม	324	102.28			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกันมีความเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5.3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามการศึกษา

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามการศึกษา เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามการศึกษา

(n=325)						
ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	2.59	0.65	1.62	0.17
	ภายในกลุ่ม	320	127.91	0.40		
	รวม	324	130.49			
2. ด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	4.37	1.09	2.76	0.03*
	ภายในกลุ่ม	320	126.75	0.40		
	รวม	324	131.12			
3. ด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	5.68	1.42	2.96	0.02*
	ภายในกลุ่ม	320	153.47	0.48		
	รวม	324	159.14			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	3.69	0.92	3.00	0.02*
	ภายในกลุ่ม	320	98.59	0.31		
	รวม	324	102.28			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามการศึกษา โดยรวมแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ และด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ ได้ผลดังตารางที่ 11-13 ดังนี้

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง โดยรวม จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	\bar{x}	ประถมศึกษา	มัธยมต้น /ปวช.	มัธยมปลาย	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี
		4.25	4.13	4.07	4.02	4.41
ประถมศึกษา	4.25		0.19	0.02*	0.05	0.22
มัธยมต้น/ปวช.	4.13			0.50	0.40	0.04*
มัธยมปลาย	4.07				0.69	0.01*
อนุปริญญา/ปวส.	4.02					0.02*
ปริญญาตรี	4.41					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง โดยรวม จำแนกตามการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น/ปวช. มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ในด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ และด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยในการรับข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวังในการมีส่วนร่วมการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฯ เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวม มากกว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับอื่น

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ในด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	\bar{x}	ประถมศึกษา	มัธยมต้น /ปวช.	มัธยมปลาย	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี
		4.25	4.16	4.05	4.00	4.41
ประถมศึกษา	4.25		0.38	0.02*	0.06	0.28
มัธยมต้น/ปวช.	4.16			0.26	0.26	0.12
มัธยมปลาย	4.05				0.73	0.01*
อนุปริญญา/ปวส.	4.00					0.02*
ปริญญาตรี	4.41					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 12 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ในด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา พบว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ในด้านการรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องมาจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมปลาย และปริญญาตรี มีช่องทางรับข้อมูลข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฯ เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีอาจมีช่องทางการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารจากศูนย์ฯ ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ มากกว่าระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จากการศึกษาการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	\bar{x}	ประถมศึกษา	มัธยมต้น /ปวช.	มัธยมปลาย	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี
		4.22	4.05	4.02	3.81	4.32
ประถมศึกษา	4.22		0.14	0.04*	0.01*	0.54
มัธยมต้น/ปวช.	4.05			0.77	0.14	0.13
มัธยมปลาย	4.02				0.17	0.07
อนุปริญญา/ปวส.	3.81					0.01*
ปริญญาตรี	4.32					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา พบว่าเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลายและระดับอนุปริญญา/ปวส. เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ในด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ แตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยในการรับข้อมูลข่าวสารในการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฯ เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับเกษตรกรที่มีการศึกษาในระดับอื่น

ตอนที่ 5.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอาชีพหลัก

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอาชีพหลัก เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ดังในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอาชีพหลัก

(n=325)						
ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับ ศพก.	ระหว่างกลุ่ม	5	2.52	0.50	1.26	0.28
	ภายในกลุ่ม	319	127.97	0.40		
	รวม	324	130.49			
2. ด้านการรับข้อมูลข่าวสารจาก ศพก.	ระหว่างกลุ่ม	5	3.09	0.62	1.54	0.18
	ภายในกลุ่ม	319	128.03	0.40		
	รวม	324	131.12			
3. ด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการ ศพก.	ระหว่างกลุ่ม	5	5.62	1.12	2.33	0.04*
	ภายในกลุ่ม	319	153.53	0.48		
	รวม	324	159.14			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	1.90	0.38	1.21	0.31
	ภายในกลุ่ม	319	100.38	0.31		
	รวม	324	102.28			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามอาชีพหลัก แตกต่างกันในด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ได้ผลดังตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ จำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	\bar{x}	ทำนา	เลี้ยงสัตว์	ทำไร่/ ทำสวน	รับจ้าง ทั่วไป	ค้าขาย	รับราชการ/ลูกจ้าง/ พนักงานของรัฐ
		4.09	4.01	3.72	4.26	3.80	4.06
ทำนา	4.09		0.58	0.04*	0.07	0.19	0.80
เลี้ยงสัตว์	4.01			0.20	0.11	0.41	0.83
ทำไร่/ทำสวน	3.72				0.01*	0.80	0.15
รับจ้างทั่วไป	4.26					0.04*	0.20
ค้าขาย	3.80						0.33
รับราชการ/ลูกจ้าง/ พนักงานของรัฐ	4.06						

จากตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ จำแนกตามอาชีพหลัก พบว่าเกษตรกรที่มีอาชีพทำนา มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีอาชีพทำไร่/ทำสวน เกษตรกรที่มีอาชีพทำไร่/ทำสวน มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรอาชีพรับจ้างทั่วไป และเกษตรกรอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรอาชีพค้าขาย มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ แตกต่างกัน เนื่องจากอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอน และไม่มั่นคงเหมือนอาชีพค้าขาย และอาชีพทำไร่/ทำสวน จึงมีความมุ่งมั่นอยากมีอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้เพิ่ม ส่วนอาชีพทำนาส่วนใหญ่เกษตรกรไม่ได้อยู่ในพื้นที่ชลประทาน จึงทำนาได้ปีละครั้ง ต่างจากอาชีพทำไร่/สวน ที่สามารถหมุนเวียนปลูกพืชได้ตลอดทั้งปี

ตอนที่ 6 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 6.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้ทดสอบ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ	ชาย		หญิง		t	p
	\bar{X}	(SD)	\bar{X}	(SD)		
	(n=325)					
1. ด้านการตัดสินใจ	4.10	0.76	4.01	0.75	1.17	0.24
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.04	0.78	4.04	0.80	0.01	1.00
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.16	0.76	4.09	0.75	0.82	0.41
4. ด้านการประเมินผล	4.13	0.76	4.07	0.73	0.64	0.52
รวม	4.11	0.66	4.05	0.64	0.76	0.45

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 6.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบ ความแตกต่างรายคู่ ดังในตารางที่ 17

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.53	0.13	0.23	0.92
	ภายในกลุ่ม	320	185.61	0.58		
	รวม	324	186.14			

ตารางที่ 17 (ต่อ)

(n=325)						
ระดับความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของศูนย์ฯ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	1.29	0.32	0.52	0.72
	ภายในกลุ่ม	320	199.98	0.62		
	รวม	324	201.27			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	4	0.91	0.23	0.41	0.80
	ภายในกลุ่ม	320	179.66	0.56		
	รวม	324	180.57			
4. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	0.27	0.07	0.12	0.98
	ภายในกลุ่ม	320	180.17	0.56		
	รวม	324	180.44			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.36	0.09	0.21	0.93
	ภายในกลุ่ม	320	137.63	0.43		
	รวม	324	137.99			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 6.3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา

(n=325)						
ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.54	0.88	1.55	0.19
	ภายในกลุ่ม	320	182.61	0.57		
	รวม	324	186.14			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	4	4.16	1.04	1.69	0.15
	ภายในกลุ่ม	320	197.11	0.62		
	รวม	324	201.27			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	4	4.16	1.04	1.89	0.11
	ภายในกลุ่ม	320	176.41	0.55		
	รวม	324	180.57			
4. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	4	4.00	1.00	1.82	0.13
	ภายในกลุ่ม	320	176.44	0.55		
	รวม	324	180.44			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	3.46	0.87	2.06	0.09
	ภายในกลุ่ม	320	134.53	0.42		
	รวม	324	137.99			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 6.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก

(n=325)						
ระดับความคิดเห็นของเกษตรกร ต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ของศูนย์ฯ	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	5	2.59	0.52	0.90	0.48
	ภายในกลุ่ม	319	183.55	0.58		
	รวม	324	186.14			
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระหว่างกลุ่ม	5	3.42	0.68	1.10	0.36
	ภายในกลุ่ม	319	197.85	0.62		
	รวม	324	201.27			
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	5	2.79	0.56	1.00	0.42
	ภายในกลุ่ม	319	177.79	0.56		
	รวม	324	180.57			
4. ด้านการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	5	3.51	0.70	1.26	0.28
	ภายในกลุ่ม	319	176.94	0.55		
	รวม	324	180.44			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	2.31	0.46	1.09	0.37
	ภายในกลุ่ม	319	135.68	0.43		
	รวม	324	137.99			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 19 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4
จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตอนที่ 7.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ
การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์
เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ เป็นการทดสอบ
ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้ทดสอบ t-test ที่ระดับ
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามเพศ

ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4	ชาย		หญิง		t	p
	\bar{X}	(SD)	\bar{X}	(SD)		
1. ด้านเกษตรกรต้นแบบ	4.21	0.17	4.20	0.67	0.05	0.96
2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ	4.15	0.78	4.16	0.69	-0.20	0.84
3. ด้านบริการของศูนย์ฯ	4.09	0.87	4.08	0.85	0.09	0.93
4. ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ	4.12	0.76	4.08	0.71	0.47	0.64
รวม	4.14	0.63	4.13	0.61	0.12	0.90

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 20 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความ
พึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4
จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 7.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับ
บริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4
จำแนกตามอายุ

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ เป็นการทดสอบ
ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน
แบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามีค่าความแตกต่าง
อย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบ ความแตกต่างรายคู่ ดังในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ

(n=325)

ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านเกษตรกรต้นแบบ	ระหว่างกลุ่ม	4	1.66	0.41	0.85	0.49
	ภายในกลุ่ม	320	145.99	0.48		
	รวม	324	156.64			
2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ ศพก.	ระหว่างกลุ่ม	4	2.49	0.62	1.12	0.35
	ภายในกลุ่ม	320	178.32	0.56		
	รวม	324	180.81			
3. ด้านบริการของศูนย์ฯ ศพก.	ระหว่างกลุ่ม	4	2.36	0.59	0.79	0.53
	ภายในกลุ่ม	320	237.73	0.74		
	รวม	324	240.09			
4. ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ ศพก.	ระหว่างกลุ่ม	4	1.22	0.30	0.55	0.70
	ภายในกลุ่ม	320	175.28	0.55		
	รวม	324	176.50			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.81	0.20	0.52	0.72
	ภายในกลุ่ม	320	124.91	0.39		
	รวม	324	125.72			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 21 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 7.3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา

(n=325)						
ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านเกษตรกรต้นแบบ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.37	0.84	1.76	0.14
	ภายในกลุ่ม	320	153.28	0.48		
	รวม	324	156.64			
2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	13.04	3.26	6.22	0.00*
	ภายในกลุ่ม	320	167.77	0.52		
	รวม	324	180.81			
3. ด้านบริการของศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	3.04	0.76	1.02	0.39
	ภายในกลุ่ม	320	237.05	0.74		
	รวม	324	240.09			
4. ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	4	5.44	1.36	2.55	0.04*
	ภายในกลุ่ม	320	171.06	0.53		
	รวม	324	176.50			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	5.10	1.27	3.38	0.01*
	ภายในกลุ่ม	320	120.62	0.38		
	รวม	324	125.72			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 22 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา โดยรวม ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ และด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ ได้ผลดังตารางที่ 23-25 ดังนี้

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวม จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	\bar{x}	ประถมศึกษา	มัธยมต้น /ปวช.	มัธยมปลาย	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี
		4.24	4.16	3.99	3.99	4.36
ประถมศึกษา	4.24		0.42	0.00*	0.05	0.40
มัธยมต้น/ปวช.	4.16			0.10	0.23	0.20
มัธยมปลาย	3.99				0.98	0.01*
อนุปริญญา/ปวส.	3.99					0.04*
ปริญญาตรี	4.36					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 23 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวม จำแนกตามการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามการศึกษา แตกต่างกันในด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ และด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ โดยเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจในการรับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 โดยรวม มากที่สุด

ตารางที่ 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	\bar{x}	ประถมศึกษา	มัธยมต้น /ปวช.	มัธยมปลาย	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี
		4.31	4.12	3.97	3.85	4.59
ประถมศึกษา	4.31		0.11	0.00*	0.00*	0.10
มัธยมต้น/ปวช.	4.12			0.20	0.11	0.01*
มัธยมปลาย	3.97				0.45	0.00*
อนุปริญญา/ปวส.	3.85					0.00*
ปริญญาตรี	4.59					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 24 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลายและอนุปริญญา/ปวส. เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมต้น/ปวช. ระดับมัธยมปลายและอนุปริญญา/ปวส. มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ในด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ แตกต่างกัน ดังนั้น ควรมีการจัดทำแผนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ที่ชัดเจน รวมทั้งการจัดทำสื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน/กิจกรรมของศูนย์ฯ ศพก. เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่เกษตรกรให้มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	\bar{x}	ประถมศึกษา	มัธยมต้น /ปวช.	มัธยมปลาย	อนุปริญญา /ปวส.	ปริญญาตรี
		4.19	4.15	3.94	4.00	4.34
ประถมศึกษา	4.19		0.71	0.01*	0.22	0.38
มัธยมต้น/ปวช.	4.15			0.08	0.38	0.30
มัธยมปลาย	3.94				0.68	0.02*
อนุปริญญา/ปวส.	4.00					0.11
ปริญญาตรี	4.34					

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 25 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ในด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ จำแนกตามการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย เกษตรกรที่มีการศึกษาระดับมัธยมปลาย มีความคิดเห็นแตกต่างจากเกษตรกรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจในการรับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ในด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ แตกต่างกัน ดังนั้น ศูนย์ฯ ควรมีความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งสถานที่ตั้งศูนย์ฯ เข้าถึงง่าย มีที่จอดรถเพียงพอ และมีป้ายบอกทางเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรยิ่งขึ้น

**ตอนที่ 7.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับ
ผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่
เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก**

การเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก เป็นการ
ทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความ
แปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หากพบว่ามี
ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ดังในตารางที่ 26

ตารางที่ 26 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามอาชีพหลัก

(n=325)

ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P
1. ด้านเกษตรกรต้นแบบ	ระหว่างกลุ่ม	5	3.01	0.60	1.25	0.29
	ภายในกลุ่ม	319	153.63	0.48		
	รวม	324	156.64			
2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	5	5.57	1.11	2.03	0.07
	ภายในกลุ่ม	319	175.24	0.55		
	รวม	324	180.81			
3. ด้านบริการของศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	5	4.34	0.87	1.18	0.32
	ภายในกลุ่ม	319	235.74	0.74		
	รวม	324	240.09			
4. ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ	ระหว่างกลุ่ม	5	3.08	0.62	1.13	0.34
	ภายในกลุ่ม	319	173.42	0.54		
	รวม	324	176.50			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	5	1.90	0.38	0.98	0.43
	ภายในกลุ่ม	319	123.82	0.39		
	รวม	324	125.72			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 26 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อระดับ
ความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4
จำแนกตามอาชีพหลัก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

แสดงว่า เกษตรกรที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 8 ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของเกษตรกรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 มีดังนี้

8.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ

1. เกษตรกรในพื้นที่ไม่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เวลาจัดประชุมเพื่อพิจารณาแผนพัฒนา แนวทางการแก้ไขปัญหาของศูนย์ฯ ควรมีการเชิญเกษตรกรในพื้นที่หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง
2. ขาดความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยสำหรับใช้ในการสาธิตกิจกรรมของศูนย์ฯ หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สาธิต และส่งเสริมให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยมาใช้ในกิจกรรมของศูนย์ฯ
3. ขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ศพก.หลัก และเครือข่าย ศพก. ควรมีการประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมพัฒนา ศพก.แบบบูรณาการ
4. ศูนย์ฯ มีขนาดเล็กรองรับคนได้จำนวนจำกัด อยู่ห่างไกลการคมนาคม และที่จอดรถไม่เพียงพอ ควรจัดทำป้ายบอกทางที่มองเห็นชัดเจน และจัดหาสถานที่จอดรถให้เกษตรกรที่เข้าศึกษาดูงานในพื้นที่ใกล้เคียง
5. ฐานเรียนรู้ชำรุด ไม่มีงบประมาณซ่อมแซม หน่วยงานภาครัฐควรจัดหางบประมาณสำหรับซ่อมแซมฐานเรียนรู้ให้มีสภาพพร้อมใช้งาน
6. หลักสูตรการฝึกอบรมไม่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ควรปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่
7. ขาดการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์ฯ

8.2 ด้านเจ้าหน้าที่

1. เจ้าหน้าที่เข้าติดตามการดำเนินงานศูนย์ฯ น้อยไป ควรให้เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำมากขึ้น
2. เจ้าหน้าที่ไม่ได้ประเมินผลดำเนินงาน ศพก.หลัก และเครือข่าย ศพก. หน่วยงานภาครัฐควรมีการประเมินผลการดำเนินงาน ศพก.หลัก เครือข่าย ศพก. อย่างต่อเนื่อง
3. เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องขาดการบูรณาการร่วมกันในการบริหารจัดการ ศพก.

3.1.6 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) ศึกษาปัจจัยด้านความรู้ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 (3) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 และ (4) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำนวน 325 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลซึ่งสร้างขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน ใช้สถิติการทดสอบค่า t (T-Test Independent) การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระกัน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of variance) หรือสถิติทดสอบ F-Test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

3.1.6.1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 49.51 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.69 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 36.61 อาชีพหลักคือทำนา คิดเป็นร้อยละ 50.46 มีรายได้ของครัวเรือนต่อเดือนเฉลี่ย 14,935.69 บาท และมีรายจ่ายต่อเดือนเฉลี่ย 9,540.92 บาท

3.1.6.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง พบว่า โดยรวมรายด้าน จำนวน 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ ค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.16$) และด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

3.1.6.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 พบว่า โดยรวม จำนวน 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.13$) รองลงมาด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.06$) และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

3.1.6.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 พบว่า โดยรวม จำนวน 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านเกษตรกรต้นแบบ ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.15$) ด้านองค์ประกอบของ ศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.10$) และด้านบริการของศูนย์ฯ ($\bar{X} = 4.08$) ตามลำดับ

3.1.6.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง ในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ และด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเกษตรกรที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีความคิดเห็นในด้านความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.6.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก พบว่า เกษตรกรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพหลักแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.6.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก พบว่า เกษตรกรที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ในด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ และด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.1.7 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรในพื้นที่รับบริการภายในศูนย์ฯ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เช่น การร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน และร่วมแก้ไขปัญหา มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.04$) และศูนย์ฯ บางแห่งยังขาดความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยสำหรับใช้ในการสาธิตกิจกรรมของศูนย์ฯ หน่วยงานภาครัฐจึงควรสนับสนุนองค์ความรู้และอุปกรณ์ที่จำเป็นอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในแต่ละพื้นที่ เรื่องการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กับเกษตรกรยังมีน้อย อยากให้เจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามดูแลและให้คำแนะนำให้มากขึ้นกว่าเดิม และมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาองค์ความรู้แก่เกษตรกร อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งติดตาม ประเมินผลดำเนินงานของ ศพก.หลัก และเครือข่าย ศพก. อย่างต่อเนื่อง

3.2 ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

3.2.1 ผลสำเร็จเชิงปริมาณ

1) ได้ทราบข้อมูลพื้นฐานทางสังคม และเศรษฐกิจของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จากแบบสอบถามเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 325 คน คิดเป็น 100%

2) ได้ทราบถึงปัจจัยด้านความรู้ข้อมูลข่าวสารและความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จากแบบสอบถามเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 325 คน คิดเป็น 100%

3) ได้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อระดับความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จากแบบสอบถามเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 325 คน คิดเป็น 100%

4) ได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 จากการแบบสอบถามเกษตรกรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 325 คน คิดเป็น 100%

3.2.2 ผลสำเร็จเชิงคุณภาพ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านอื่นให้มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรและชุมชน และมีความยั่งยืนต่อไป

3.3 การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเอกชนสามารถนำข้อมูลผลการศึกษาไปใช้ในการวินิจฉัยที่จะใช้พิจารณาปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานโครงการที่มีลักษณะคล้ายกันให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และบรรลุเป้าหมายตามโครงการ

3.4 ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

1) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสังกัดพื้นที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 4 ทั้งสิ้น 12 จังหวัด แต่ละจังหวัดมีบริบทของพื้นที่และวัฒนธรรมที่ต่างกัน จำนวนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่กระจายในแต่ละอำเภอ กรอบกับผู้ประเมินยังใหม่ในพื้นที่จึงมีความยุ่งยากในขั้นตอนการเข้าถึงข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ใช้ระยะเวลาในการรวบรวมแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลนานกว่าแผนที่กำหนดไว้

2) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากมีการวิเคราะห์ข้อมูลหลายขั้นตอน ดังนั้น เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์สำหรับแปลผลที่ครอบคลุม ถูกต้อง แม่นยำ และครบถ้วน จึงได้นำสถิติหลายอย่างมาใช้ในวิเคราะห์ ประกอบด้วย ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) การทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระกัน สถิติการทดสอบค่า t (T-Test Independent) การทดสอบสมมติฐานความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระกัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of variance) หรือสถิติทดสอบ F-Test และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression)

3.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ในขั้นตอนการจัดทำเค้าโครงผลงาน (Concept paper) ผู้ประเมินได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลและผลการดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 2 เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ ระดับเขต ให้พิจารณา แต่ในห้วงกลางเดือนธันวาคม 2565 กองการเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ผู้ประเมินต้องจัดทำผลงานในพื้นที่ตั้งของตำแหน่งที่ขอประเมินเท่านั้น ผู้ประเมินจึงได้ประสานไปที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 4 และขอเข้าพื้นที่เพื่อขอจัดทำเค้าโครงผลงาน (Concept paper) ในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 4 สำหรับประเมินผลงานในครั้งนี้ ด้วยระยะเวลาที่กรมปศุสัตว์กำหนดให้ผู้ประเมินส่งเอกสารและเค้าโครงผลงาน (Concept paper) ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการฯ ระดับเขต 4 ให้กองการเจ้าหน้าที่ภายในช่วงต้นเดือนมกราคม 2566 ซึ่งคณะกรรมการฯ ระดับเขต 4 ทุกท่านต่างปฏิบัติงานอยู่คนละจังหวัดจึงไม่สะดวกที่จะเข้าประชุมพิจารณาเค้าโครงผลงานให้ผู้ประเมินครบทุกท่าน ดังนั้น คณะกรรมการฯ ระดับเขต จึงได้จัดประชุมผ่านระบบ ZOOM เพื่อพิจารณาเค้าโครงผลงานให้ผู้ประเมินสามารถแก้ไข และปรับปรุงเค้าโครงผลงานให้แล้วเสร็จทันตามระยะเวลาที่กำหนด

บทที่ 4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรเกษตรกรสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง แก้ไข การดำเนินงานโครงการ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ หรือโครงการที่มีลักษณะคล้ายกันให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

4.1 ด้านกระบวนการ/ขั้นตอน

1) หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่/ผู้รับบริการจากศูนย์ฯ มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ประกอบด้วย มีส่วนร่วม ในการประชุมวางแผนดำเนินงาน การแก้ไขปัญหา การเสนอแนวทางการพัฒนาศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการได้รับการ แก้ไขปัญหาด้านเกษตรจากศูนย์ฯ มีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ และการ ดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการให้การสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ และปัจจัยการผลิต ในการทำกิจกรรมของศูนย์ฯ เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่/ผู้รับบริการจากศูนย์ฯ เกิดความรู้สึกถึงการเป็นผู้มีส่วนร่วม และเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของศูนย์ฯ อย่างแท้จริง

2) หน่วยงานภาครัฐควรมีการพัฒนาการเรียนรู้ของเกษตรกรในชุมชนให้เกิดความตระหนักในการ มีส่วนร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ ผ่านสื่อที่มีอยู่จริงในชุมชน เช่น การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย สถานีวิทยุ ชุมชน ป้ายประชาสัมพันธ์ และสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ

3) หน่วยงานภาครัฐ ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการทำงานแบบบูรณาการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ทั้งเกษตรกรต้นแบบ ภาครัฐหรือข่าย และเกษตรกรในชุมชนผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมทั้งด้านการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนา การสนับสนุน งบประมาณ เพื่อให้เกิดการบูรณาการทั้งแผนงานและแผนงบประมาณ

4.2 ด้านบุคลากร

1) เจ้าหน้าที่ควรมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการดำเนินนโยบาย/แผนงานโครงการ และความรู้ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปถ่ายทอดแก่เกษตรกรได้อย่างถูกต้อง โดยมีกระบวนการถ่ายทอดเริ่มจากคณะกรรมการ กลุ่มก่อน เพื่อช่วยทำความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดให้กับสมาชิกในกลุ่มได้ซึ่งจะทำให้การถ่ายทอดมีประสิทธิภาพ ดียิ่งขึ้น

2) เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐควรให้การส่งเสริมและบูรณาการแผนดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม และกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้เกษตรกรผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในการ ดำเนินงานกิจกรรมของศูนย์ฯ ร่วมวิเคราะห์ศักยภาพ และกำหนดแนวทางพัฒนาร่วมกับคณะกรรมการศูนย์ฯ เช่น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผน การมีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการมี ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน และตลอดจนร่วมประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เพื่อนำผลมาใช้ในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องในระยะยาวเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

3) เจ้าหน้าที่ควรมีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต สินค้าเกษตร ศพก. ด้านปศุสัตว์ และนำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้การดำเนินการของศูนย์ฯ มีความยั่งยืน และสอดคล้องความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่

4.3 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก. ด้านอื่น เพื่อเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4 ต่อไป

2) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของชุมชนในการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ศพก.

4) ควรมีการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางนารีนต์ทิฎา ตรงคง)

ผู้ขอประเมิน

...../...../.....

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นของผู้ขอรับการประเมินเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	ลายมือชื่อ
นางนารีนต์ทิฎา ตรงคง	100	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางสุกัญญา วิเชียรกร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์

...../...../.....

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

ลงชื่อ.....

(นายวีระสันติ ประทุมพล)

ตำแหน่ง ปศุสัตว์เขต 4

...../...../.....

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

บรรณานุกรม

- กรมปศุสัตว์. 2564. **คู่มือการปฏิบัติงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.).** กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์, กรมปศุสัตว์.
- กรมปศุสัตว์. 2565. **คู่มือการปฏิบัติงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.).** กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์, กรมปศุสัตว์.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2556. **คู่มือของการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรแบบมีส่วนร่วม.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.servicelink.doae.go.th/webpage/book_%2024%20guide/03.pdf. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2556. **คู่มือปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาองค์กรเกษตรกร วิสาหกิจชุมชนและเครือข่าย.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://pubhtml5.com/abcy/uetk/basic/>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2559. **คู่มือการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร.** กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กัญญาภรณ์ ชัยสุภักดิ์. 2555. **การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตรของตำบลสุรนารี อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- กิตติมา แซ่จิว พลสรายุ สราญรมย์ บำเพ็ญ เขียวหวาน. 2560. **การมีส่วนร่วมตามบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานของคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดปทุมธานี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.
- จุฬารัตน์ โสตะ. 2543. **แนวคิด ทฤษฎี และกลยุทธ์การพัฒนาสุขภาพ.** ภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์, มหาวิทยาลัยขอนแก่น : ขอนแก่น.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2527. **การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- ธนะศักดิ์ โยเซฟ. 2549. **ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการชลประทานระบบท่อส่งน้ำบ้านกุดแคน ตำบลโนนทอง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น.** มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพฯ.
- นภดล เชนะโยธิน. 2531. **องค์การและการจัดการ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2547. **การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณีตัวอย่าง.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญมัน ธนาสุวัฒน์ .2537. **ความหมายของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน.** (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/job-satisfaction.htm>. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. 2544. **แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร.** สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : นนทบุรี.
- เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ. 2547. **การวิจัยการมีส่วนร่วมทางส่งเสริมการเกษตร.** สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช : นนทบุรี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ปรัชญา เวสารัชช์. 2528. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาชนบท. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันไทยคดีศึกษา.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร, พระมหาสุทิตย์ ออบอุ้น, สหัทธยา วิเศษ, จันทนา เบญจทรัพย์, และชลกาญจน์ ฮาซันนารี. 2543. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).
- ปาริชาติ สถาปัตตานนท์. 2549. การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชน : จากแนวคิดสู่ปฏิบัติการวิจัยในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).
- พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. 2546. ผู้รับสาร. ในเอกสารชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารมวลชน. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ภูธรินทร์ ชันส์มฤทธิ. 2562. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในจังหวัดอุทัยธานี. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://opac01.stou.ac.th/multim/thesis/2562/162035/fulltext_162035.pdf. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565.
- มณฑล จันทร์แจ่มใส. 2551. ปัจจัยการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยวกรณีศึกษา : เกาะมุก จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง.
- มานิตย์ นวลละออ. 2544. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์. คณะสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยอนุเคราะห์ไทย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- วรรณ วลัยวานิช. 2549. ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิเชียร วิทยาอุดม. 2554. พฤติกรรมองค์กร. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.
- สนธยา พลศรี. 2550. เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สมศักดิ์ สุขวงศ์. 2552. “ไฟกับระบบนิเวศ” ในการเปิดพรมแดนแก้ไขปัญหามลพิษ. เชียงใหม่ : มูลนิธิเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.
- สิริอร วิชชาวุธ. 2554. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชัยญา เพชรฤทธิ์. 2547. ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกันตนต่อการประกันการว่างงาน. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพฯ.
- สุธี ศิริภักดี และพิไลวรรณ ประพฤติ. 2564. ความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการให้บริการของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร: กรณีศึกษา ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น ปีที่ 7 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2564.
- สุรีย์ จันทรมาลี. 2541. การมีส่วนร่วมของตัวแทนชุมชนเขตเมือง ในการเผยแพร่ความรู้โรคเอดส์. เอกสารสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สูตร Taro Yamane สำหรับคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<https://greedisgoods.com /taro-yamane/>

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2541. การกระจายอำนาจทางการศึกษา. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สำนักงานปศุสัตว์เขต 4. 2565. ผลดำเนินงานโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

สินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์. สำนักงานปศุสัตว์เขต 4, กรมปศุสัตว์.

อรทัย ก๊กผล. 2546. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. มุลินธิปริญญาโทสำหรับนักบริหารรัฐกิจ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

อคิน รพีพัฒน์. 2547. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานโยบาย

สาธารณสุข.

อภิญา กังสนารักษ์. 2544. รูปแบบการบริหารการมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับ

คณะของสถาบันการอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อำนวยการชัย บุญศรี. 2556. ทฤษฎีแรงจูงใจ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://aumnuychai.blogspot.com/2013/09/herzberg-and-other.html>. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565.

ภาคผนวก

--	--	--

แบบสอบถามเกษตรกร

เรื่อง ศึกษาระดับความพึงพอใจการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

ผู้ศึกษาขอรับรองว่าข้อมูลของท่านจะถูกนำไปใช้ในภาพรวมเท่านั้น

(แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ด้าน รวม 4 หน้า)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจบางประการของเกษตรกร

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อ และเติมข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมต้น

มัธยมปลาย/ ปวช.

อนุปริญญา/ ปวส.

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพหลักของท่านคือ.....(เช่น ทำนา/ทำไร่/ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ค่าขาย รับจ้างทั่วไป เป็นต้น)

5. รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน.....บาท

6. รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน.....บาท

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านความรู้เกี่ยวกับศูนย์ฯ					
1.1 ศูนย์ฯ เป็น ศูนย์กลางที่ช่วยประสานงานระหว่างเกษตรกรกับภาครัฐ และชุมชน					
1.2 ศูนย์ฯ เป็น ศูนย์กลางการถ่ายทอดด้านความรู้ด้านการเกษตรสาขาต่างๆ					
1.3 ศูนย์ฯ เป็นแหล่งความรู้ ด้านวิชาการ เทคโนโลยี ให้กับเกษตรกรในพื้นที่อำเภอที่ตั้งอยู่นั้น					
2. การรับข้อมูลข่าวสารจากศูนย์ฯ					
2.1 ข้อมูลตรงกับความต้องการของท่าน					

ปัจจัยด้านความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และความคาดหวัง	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
2.2 ข้อมูลเป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีประโยชน์					
2.3 ข้อมูลมีความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์					
3.ความคาดหวังจากการมีส่วนร่วมดำเนินการศูนย์ฯ					
3.1. รายได้เพิ่มขึ้น					
3.2 ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการทำการเกษตรจากหน่วยงานต่างๆ					
3.3 มีที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญช่วยแก้ไขปัญหา					

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

- | | | |
|---------|---------|---------------------------|
| 5 คะแนน | หมายถึง | เห็นด้วยในระดับมากที่สุด |
| 4 คะแนน | หมายถึง | เห็นด้วยในระดับมาก |
| 3 คะแนน | หมายถึง | เห็นด้วยในระดับปานกลาง |
| 2 คะแนน | หมายถึง | เห็นด้วยในระดับน้อย |
| 1 คะแนน | หมายถึง | เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด |

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านการตัดสินใจ					
1.1 ท่านมีส่วนร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เช่น การวางแผน การแก้ไขปัญหา การเสนอแนวทางการพัฒนา เป็นต้น					
1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมศูนย์ฯ					
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน					
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เป็นวิทยากร เป็นผู้นำกลุ่ม เป็นตัวแทน เป็นต้น					
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนปัจจัยเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ทรัพย์สิน วัสดุ อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต เป็นต้น					
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์					
3.1 ท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมต่างๆ จากศูนย์ฯ					

ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
3.2 ท่านได้รับการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรจาก ศูนย์ ศพก.					
4.ด้านการประเมินผล					
4.1 ท่านมีส่วนร่วมในติดตามผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆ					
4.2 ท่านมีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงานของคณะกรรมการในการบริหารจัดการศูนย์ฯ					

**ตอนที่ 4 ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4**

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านเห็นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงช่องเดียว

- | | | |
|---------|---------|--------------------------|
| 5 คะแนน | หมายถึง | พึงพอใจในระดับมากที่สุด |
| 4 คะแนน | หมายถึง | พึงพอใจในระดับมาก |
| 3 คะแนน | หมายถึง | พึงพอใจในระดับปานกลาง |
| 2 คะแนน | หมายถึง | พึงพอใจในระดับน้อย |
| 1 คะแนน | หมายถึง | พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด |

ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้านปศุสัตว์ ในพื้นที่เขต 4	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ด้านเกษตรกรต้นแบบ					
1.1 มีภาวะผู้นำ มีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรได้					
1.2 ใช้เทคนิค วิธีการถ่ายทอดความรู้ง่ายต่อการเข้าใจ					
2. ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ					
2.1 มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน					
2.2 การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ของศูนย์ฯ					
3. ด้านบริการของศูนย์ฯ					
3.1 การถ่ายทอดความรู้ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร และวิชาการ					
3.2 การให้บริการด้านการเกษตรต่างๆ					
4. ด้านองค์ประกอบของศูนย์ฯ					
4.1 ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ					
4.2 ที่ตั้งทำเลที่ดี เข้าถึงง่าย สามารถเข้ามาศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเองได้					

ตอนที่ 5 ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

****ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม****